

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Naše školka-svět plný radosti a poznání

MATEŘSKÁ ŠKOLA NA STATKU

Obsah

1 Identifikační údaje	4
1.1 Název ŠVP.....	4
1.2 Údaje o škole.....	4
2 Obecná charakteristika školy	5
2.1 Velikost školy.....	5
2.2 Lokalita školy.....	5
2.3 Charakter a specifika budovy.....	5
2.3.1 Podmínky vzdělávání.....	6
2.3.1.1 Věcné podmínky.....	6
2.3.1.2 Životospráva.....	6
2.3.1.3 Psychosociální podmínky.....	7
2.3.1.4 Organizace chodu.....	9
2.3.1.5 Řízení mateřské školy.....	10
2.3.1.6 Personální a pedagogické zajištění.....	11
2.3.1.7 Spoluúčast rodičů.....	12
2.3.1.8 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	14
2.3.1.9 Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	15
2.3.1.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	19
2.3.1.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	20
3 Organizace vzdělávání	20
4 Charakteristika vzdělávacího programu	23
4.1 Zaměření školy.....	23
4.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	25
4.3 Metody a formy vzdělávání.....	27
4.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	28
5 Vzdělávací obsah	32
5.1 Integrované bloky.....	33
5.1.1 Barevný podzim.....	33
5.1.2 Království zimy.....	57
5.1.3 Voňavé jaro.....	82
5.1.4 Cestujeme za létem.....	105
5.2 Popis zpracování třídních vzdělávacích programů.....	120
6 Dílčí projekty a programy	120

7 Systém evaluace.....	124
7.1 Oblasti autoevaluace.....	124
7.2 Použitá literatura.....	126

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

„Naše školka-svět plný radosti a poznání“

Motto: „Nepamätujeme si dny, pamätujeme si okamžiky.“ - Cesare Pavese

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA NA STATKU, š. p. o.

ADRESA ŠKOLY: Na Návsi 5, Drahelčice, 252 19

ŘEDITELKA ŠKOLY: Ing. Bc. Markéta Hobzková

KONTAKT:

Kancelář ředitelna: reditelka@modryvrch.com

Kancelář školní kuchyně: info@msdrahelcice.cz

web MŠ: www.msdrahelcice.cz

IČ: 10966331

RED-IZO: 691015139

ID DATOVÉ SCHRÁNKY: f7kdprf

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Drahelčice, Na Návsi 25, 252 19 Drahelčice, Rudná u Prahy

ŠVP PV jako závazný pedagogický dokument je určen:

- zákonným zástupcům předškolních dětí, pedagogům mateřské školy Na Statku, evaluačním orgánům, další širší veřejnosti a sponzorům.

PLATNOST OD: 10. 2. 2025

VERZE: 3

ČÍSLO JEDNACÍ: 000128/25/MŠ

DATUM PROJEDNÁNÍ PEDAGOGICKOU RADOU: 29. 1. 2025

.....
ředitelka školy

Ing. Bc. Markéta Hobzková

.....
razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Umístění školy: v centru obce Drahelčice **Druh provozu školy:** celodenní

Velikost školy: kapacita školy ve čtyřech třídách je 96 dětí

2.2 Lokalita školy

HISTORIE

První dochované záznamy o budově sahají až do roku 1732. V přízemí barokní budovy byl chlév klenutý křížovými klenbami – patrně řezárna a v patře průběžná sýpka. K dalším úpravám objektu došlo nepochybně v souvislosti s rozvojem celého dvora v 19. stol. Ve 20. stol. pak docházelo k zjevným modernizacím. V roce 1995 zanikl Státní statek Jeneč a plocha tzv. Císařského statku byla navracena jako tzv. náhradní restituce. V roce 2017 pozemky bývalého Císařského statku kupuje obec Drahelčice s cílem vyřešit především chybějící občanskou vybavenost.

V roce 2018 byla provedena totální demolice barokní sýpky. Realizace přestavby mateřské školy započala dne 10.6.2020. Kolaudace novostavby proběhla k datu 10.6.2021 a provoz MATEŘSKÉ ŠKOLY NA STATKU, školská právnická osoba byl zahájen dne 1.9.2021. Na podzim roku 2024 začala realizace kontejnerové přístavby, která byla zkolaudovaná v lednu 2025 a od 10.2.2025 se otevřela čtvrtá třída mateřské školy hned vedle hlavní budovy.

PROSTŘEDÍ

Jsme vesnická mateřská škola, která má 3 třídy v hlavní budově a 1 třídu v kontejnerové přístavbě v areálu školy. Mateřská škola je umístěna ve středu obce Drahelčice, v okolí zeleně a volné přírody.

2.3 Charakter a specifika budovy

Hlavní budova mateřské školy je dvoupodlažní, se třemi třídami s celkovou kapacitou pro 72 dětí. Kontejnerová přístavba je přízemní jednotřídka s kapacitou 24 dětí. Obě budovy jsou vybaveny bezpečnostním systémem proti neoprávněnému vstupu cizí osoby a jsou bezbariérové. Výtah se nachází v hlavní budově z 1.NP do 2.NP, je určen pro děti a osoby s omezenou schopností pohybu a orientace. Mateřská škola má svou vlastní kuchyni, prádelnu a školní zahradu s dostatkem zeleně a moderních herních prvků. Přístup k budově je po zpevněné komunikaci s možností parkování uvnitř areálu. V přízemí hlavní budovy se nachází vstupní chodba, školní kuchyně,

místnost pro skladování potravin, prádelna, sborovna, zázemí a sociální zařízení pro zaměstnance a třída Myšek. V druhém patře je třída Kočiček a třída Pejsků. V každé třídě mají děti vlastní šatnu, sociální zázemí a výdejnu jídla.

V kontejnerové přístavbě se nachází vstupní chodba, šatna, třída, sociální zařízení a výdejna jídla. Třídy jsou prostorné a světlé, vybaveny interaktivními tabulemi a nábytkem vyrobeným na míru. Třídy jsou rozděleny na dvě části – herní a odpočinkovou a část určenou ke stolování či výtvarným, pracovním aj. činnostem.

2.3.1 Podmínky vzdělávání

2.3.1.1 Věcné podmínky

Obě budovy mateřské školy jsou vytápěny tepelným čerpadlem, okna jsou opatřena venkovními žaluziemi.

Třídy jsou vybaveny novým nábytkem a pomůckami. Zahrada svým vybavením umožňuje environmentální vzdělávání, rozmanité pohybové a další aktivity. Děti mohou využít herní prvky (houpačky, prolézačku, malovací tabuli, herní sestavu, prohazovadlo, hrací domek, skluzavku, pískoviště, zahradní domek k uložení hraček). Třídy jsou prostorné, světlé a umožňují nejrůznější skupinové i individuální činnosti dětí. Pro každou třídu je samozřejmostí relaxační koutek v podobě odpočinkového patra nebo gauče. Každá třída je vybavena doprovodným hudebním nástrojem v podobě klavíru, el. piana či keyboardu. Nábytek je přizpůsoben antropometrickým požadavkům, je zdravotně nezávadný a bezpečný. Všechny třídy disponují interaktivními tabulemi, dostatečným množstvím podnětných hraček odpovídající věku dětí, rozmanitými didaktickými pomůckami a kreativním materiálem, který je umístěn v dosahu dětí. Interiéry jsou vyzdobeny vkusnými dětskými motivy utvářejícími vhodné estetické prostředí. Na výzdobě školy se podílejí také děti svými výtvary. Všechny prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Záměr: pružně reagovat na materiální potřeby dětí a poskytovat jim podnětné prostředí pro jejich rozvoj.

2.3.1.2 Životaspráva

Dětem je nabízena plnohodnotná, vyvážená strava a pitný režim během celého dne. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány doporučené intervaly. Výživa dětí je důležitou součástí předškolního vzdělávání. Dotýká se estetického stolování, kultury stravování a sebeobsluhy u jídla. Všechny děti mají ve třídě svou označenou BPA free lahev, kterou využívají i při pobytu venku. Jídlo je dětem připravováno dle přísných norem ve školní kuchyni a je převáženo na přípravné kuchyňky jednotlivých tříd. K dispozici jsou servírovací vozíky, odkud si děti odebírají svačinu. Oběd servírují na talíře paní kuchařky. Děti jsou u jídla vedeny k samostatnosti a sebeobsluze (odnášení příboru, nošení pití, jídla...). Nádobí je umýváno v myčkách. Odpolední

svačiny se dětem, které jdou po obědě domů, nevydávají, a to na základě vyhlášky 107/2005 Sb. o školním stravování.

Jídelníčky jsou sestavovány dle platných vyživovacích norem a technologií. Strava je pestrá s dostatkem ovoce, zeleniny, luštěnin, ryb. Děti do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.

Bereme ohled na individuální potřeby dětí při aktivitě i při potřebě spánku. Děti nejsou do spánku nuceny, jsou respektovány jejich biologické a individuální potřeby, mohou jen odpočívat, relaxovat při poslechu pohádky nebo relaxační hudby. Pokud děti neusnou, je jim nabídnuta klidová činnost. V případě klidových činností u stolečku je zajištěn dostatek světla, např. k prohlížení knih, kreslení, stavění puzzle apod. Odpočinek je součástí režimu dne.

Učitelky se samy chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor.

Záměr:

- upevňování fyzické zdatnosti a dovednosti dětí v souladu se zdravým životním stylem - zapojování se do programů a projektů, které korespondují s vizí a filozofií školy.

2.3.1.3 Psychosociální podmínky

Škola vytváří klima, v němž se děti cítí dobře, spokojeně a bezpečně. Děti mají během dne dostatek volnosti a zároveň jsou vedeny k respektování pravidel, která si vytváří společně s třídními učitelkami na začátku roku. Pravidelně se střídají činnosti spontánní, při kterých může dítě projevit svou vůli a tvořivou sílu a činnosti řízené, kdy se dítě cítí být součástí širšího společenství a učí se cítit projevenou vůli druhého. Režim dne dětí je přizpůsoben potřebám a možnostem dětí.

Škola poskytuje:

- vzdělávací nabídku odpovídající mentalitě dítěte a jeho potřebám
- volnost a osobní svobodu dětí vyváženou řádem a pravidly soužití
- rovnocenné postavení všech dětí
- možnost postupné adaptace nově přichozím dětem
- respektování potřeb dětí
- podporující pedagogický styl, vstřícnou a naslouchající komunikaci s aktivní spoluúčastí vedoucí k samostatnému rozhodování dítěte
- nenásilné ovlivňování prosociálních vztahů (prevence šikany)
- intervenci dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí
- Záměr:
 - individuálně přizpůsobený adaptační režim každému dítěti na míru
 - zkvalitnění efektivní komunikace nejen ve výchovně-vzdělávacím procesu, ale i mezi zaměstnanci
 - dodržování pravidel soužití a tolerance vzájemně k ostatním dětem během odpoledního odpočinku

Minimální preventivní program

Se sociálně patologickými jevy jako je agresivita, netolismus, xenofobie, šikana, rasismus, dětská krádež, lež, vandalismus, týrání se mohou setkávat děti již v předškolním věku.

Cíl minimálního preventivního programu

Cílem prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům. Důraz klademe na vytváření elementárních základů klíčových kompetencí v počáteční etapě vzdělávání, které směřují k tomu, aby dítě na své úrovni aktivně zvládlo nároky života v prostředí rodiny, školy a okolní společnosti. Snažíme se děti vést ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a jednání a zachování integrity osobnosti. Škola připravuje aktivity a programy, které děti seznamují, jak čelit problémům v oblasti sociálně patologických jevů a jak je rozpoznat a aktivně řešit.

Techniky a metody prevence sociálně patologických jevů, které škola využívá

- Pozorování
- Rozhovory
- Dotazníky
- Spolupráce s odborníky (pediatr, pracovník OSPOD, PPP, SPC)
- Přednášky pro pedagogy a rodiče od odborníků z oblasti prevence sociálně patologických jevů
- Cílené aktivity (dopravní hřiště, koncerty, divadelní představení, výstavy, soutěže atd.)
- Dramatická výchova (sociální hry a hraní rolí navozující modelové situace, využití pohádek, loutkového divadla)
- Kresba, malba, artefietika jako prostředek sebevyjádření
- Pohybové aktivity a hry k upevnění sebevědomí a rovnocenného postoje dětí
- Program pohybových aktivit se zaměřením ke zdravému životnímu stylu – Projekt Se Sokolem do života – Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky

Naplňování psychosociálních podmínek školy při adaptaci dětí

Na prostředí mateřské školy si děti přivyknou postupně. První dny rodič a dítě do třídy přicházejí společně, chvíli si spolu pohrají, popovídají si s ostatními dětmi a s paní učitelkou. Pokud dítě tyto situace dobře zvládá, může rozloučení rodič uskutečnit již ve dveřích.

Všichni zaměstnanci školy respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojení. Převažuje pozitivní hodnocení, oceňování snahy a žádoucího chování. Podporujeme u dětí nebát se pracovat samostatně a důvěřovat si. Osobní svoboda a volnost dítěte je respektována do určité

míry, vyplývajících z řádu chování a norem jednotlivých tříd. Snažíme se eliminovat dětskou agresivitu a podporovat průbojnost dětí.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídě vytvořila pozitivní psychosociální atmosféra. Všechny děti mají v naší mateřské škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Ctíme zásady poslušnosti, důslednosti a systematickosti.

2.3.1.4 Organizace chodu

V mateřské škole děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Máme zavedený denní režim, který si učitelky mohou upravit podle stáří a aktuálních potřeb dětí. Denně zařazujeme pohybové aktivity, děti mají dostatek času a prostoru pro hru, jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování.

Poměr spontánních a řízených činností v denním programu je vyvážený; jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí. Ve třídách se děti mohou uchýlit do relaxačního koutku a nemusí se účastnit společných činností za dodržení společně domluvených pravidel. Společná pravidla uplatňujeme i při rutinních činnostech (hygiena, používání WC, stolování, převlékání, pohyb po třídě apod.)

Organizace mateřské školy se řídí zákonem 561/2004 Sb., organizací školního roku dle MŠMT, školním řádem, další školskou legislativou a pokyny MŠMT.

Provozní doba naší mateřské školy je od 6:30 - 17:00 hodin na hlavní budově a od 7:00-16:30 v kontejnerové přístavbě.

Rozdělení tříd:

- Přízemí
 - třída Myšek
- První patro
 - třída Kočiček a Pejsků
- Kontejnerová přístavba
 - třída Žabiček

Každá třída má svůj řád, který je přizpůsobován činnostem a potřebám dětí dle věkového složení v daném školním roce. Umožňujeme dětem, aby mohly pracovat svým tempem a aktivizujeme jejich touhu po vědění a experimentování.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány:

- hry a výtvarné činnosti
- komunitní kruh
- zdravotně preventivní pohybové aktivity (pohybové a hudebně-taneční hry, motivační cviky) hygiena
- stolování
- řízené činnosti – jazykové, hudební, literární, poznávací, vytváření matematických a časových představ aj.
- odpočinek a relaxace po obědě na lehátkách, klidové činnosti

Děti mají velkou podporu, nacházejí svoje zázemí, mají dostatek času na spontánní hru a činnosti.

Učitelky umožňují dětem pozvolně se zapojovat do společných činností.

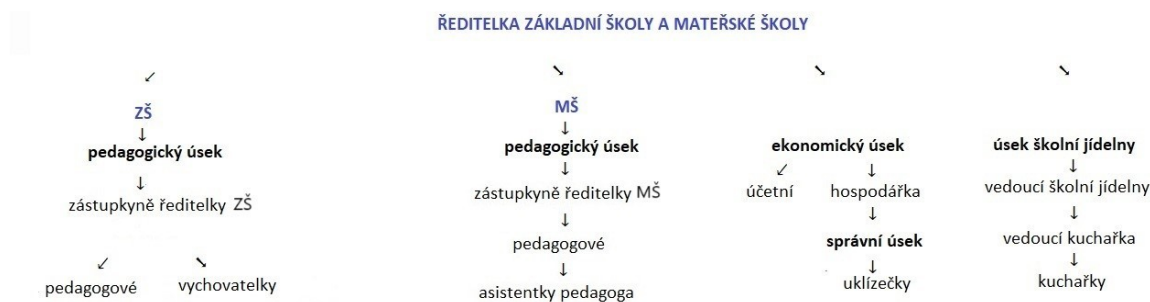
Plánování činností s dětmi je systematické, učitelky zpracovávají tematické bloky, které se váží k ročnímu období a v návaznosti na slavnosti, lidové tradice, svátky, rituály a zvyklosti v koloběhu celého roku.

Záměr:

- podpora vlastního rozhodování dětí zejména v řízených činnostech
- podpora vlastní aktivity dětí
- využívání zejména formy prožitkového a sociálního učení
- podporování kritického myšlení u dětí zejména v rozvoji různých gramotností (čtenářská, matematická, finanční, digitální aj.)

2.3.1.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny v Organizačním řádu školy. Je vytvořen funkční informační systém u pedagogických i provozních zaměstnanců, který spravuje zejména ředitelka školy a vedoucí ŠJ. Informace jsou poskytovány pomocí platformy Správa MŠ, e-mailem, telefonicky nebo ústně. Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců 2 x za školní rok. Ředitelka vychází z poznatků a jednání na pedagogických i provozních poradách, SWOT analýzy a zpětných vazeb, vyvozuje závěry pro další práci.

Obr. č.1. Organizační řád školy

Ředitelka zaměstnancům ponechává dostatek pravomocí a respektuje jejich názor, vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Průběžně vyhodnocuje práci zaměstnanců ve spolupráci s vedoucí ŠJ a stanovuje jasné zásady pro hodnocení zaměstnanců.

Ve spolupráci s ostatními učitelkami vypracovává ředitelka Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Podporuje a motivuje spoluúčast zaměstnanců na plánování pedagogické práce a chodu školy, které se opírá o závěry a analýzy.

Mateřská škola spolupracuje se svým zřizovatelem-obec Drahelčice a dalšími orgány státní správy – Krajským úřadem pro Prahu-západ, okolními ZŠ, Pedagogicko-psychologickou poradnou Králův Dvůr, Speciálně pedagogickým centrem v Berouně, MAS Jihozápad, MAP ORP Černošice, OSPOD.

Záměr:

- využívání osobního portfolia zaměstnanců jako prostředku k jejich profesnímu rozvoji
- rozvíjení efektivního informačního systému mezi vedením a zaměstnanci

2.3.1.6 Personální a pedagogické zajištění

V mateřské škole pracuje 8 učitelek. Většina pedagogů má předepsanou odbornou kvalifikaci. Průběžně se sebevzdělávají, absolvují odborné semináře, webináře a školení v rámci DVPP, chovají se profesionálně a fungují na základě jasně vymezených pravidel. Všichni učitelé si vedou osobní portfolio.

Plán dalšího vzdělávání učitelek je aktualizován dle potřeb a možností školy a nabídek školících středisek. Důraz dáváme i na sebevzdělávání učitelek. Ředitelka poskytuje učitelkám dostatek příležitostí a materiálů pro jejich další vzdělávání. /metodiky z UIV, metodický portál RVP.CZ, zasílá odkazy na webové stránky, v rámci možností doplňuje odbornou literaturu z nakladatelství SEVT, Portál, aj., /

Mezi všemi učitelkami je velmi přátelský vztah, mají zájem o vzájemnou spolupráci. Jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem. Zaměstnanci přistupují ke své práci aktivně, pracují jako tým a společně si předávají nově nabyté zkušenosti, vzájemně se tolerují a respektují. Služby učitelek jsou organizovány k zabezpečení optimální péče o děti. Na škole jsou jasně stanovená bezpečnostní opatření při práci s dětmi.

Informační systém funguje prostřednictvím Organizačního řádu školy, Školního řádu školy, Provozního řádu školy, pravidelných porad, předáváním úkolů a přijímáním informací přímo vedením MŠ / ředitelky, vedoucí ŠJ /. Další informace jsou sdělovány přes platformu SPRÁVA MŠ.

Hodnocení zaměstnanců probíhá na poradách a 2x ročně při osobních schůzkách. Hospitační činnost je zaměřena průběžně na všechny učitelky. /viz. Plán hospitační činnosti. /

Záměr:

- vzdělávání nekvalifikovaných pedagogů, zapojení do projektu EDU svět školy
- zhodnocení školení – reflexe před ostatními zaměstnanci
- vyhodnocování plánů osobního rozvoje v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků

2.3.1.7 Spoluúčast rodičů

Cílem mateřské školy je ve spolupráci s rodiči vytvořit prostředí vzájemného porozumění a důvěry. Rodiče pravidelně informujeme o prospívání jejich dítěte, jeho pokrocích a domlouváme se na společném postupu na výchově. Rodičům umožňujeme podílet se na dění v mateřské škole. Učitelky jednají s rodiči ohleduplně a taktně. Podporujeme spolupráci s rodiči na základě partnerství, důvěry a otevřenosti a respektujeme soukromí rodiny.

Rodiče mají možnost vznést jakákoli přání, požadavky nebo podat stížnost k provozu.

Na začátku školního roku je společná schůzka s rodiči, kde jsou podány informace k chodu a dokumentaci školy. V průběhu roku mají možnost požádat o konzultační schůzky s třídními učitelkami, příp. ředitelkou školy a školní psycholožkou. Pro rodiče nově přijatých dětí v dalším školním roce pořádné informativní schůzku v měsíci červnu předešlého šk. roku.

Formy spolupráce s rodiči rozlišujeme zpravidla na:

Pasivní spolupráci

- informační nástěnky a letáčky v šatnách
- webové stránky, aplikace Naše MŠ
- články v obecním zpravodaji
- nabídka literatury a časopisů aj.

Aktivní spolupráci

- společné akce (viz. Plán akcí školy)
- dny otevřených dveří
- sponzorství
- přítomnost rodičů při adaptaci dítěte
- úprava jídelníčku pro dítě s potravinovou alergií nebo intolerancí

Záměr:

- konzultace se zákonnými zástupci inovace Školního vzdělávacího programu
- zapojení a zefektivnění spolupráce rodičů ve společných projektech se školou
- rozšíření „poradenského“ servisu pro rodiče, například formou besed s odborníky

Spolupráce s dalšími partnery

- Zřizovatel obec Drahelčice
- ZŠ NA STATKU v Drahelčicích (návštěva budoucích školáků)
- školské poradenské zařízení
 - Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje, Králův Dvůr, Počaply
 - Speciálně pedagogické centrum v Berouně
- Developer Na Malé Růži
- SK Slavia Drahelčice
- Hasiči Drahelčice
- Myslivecký spolek Drahelčice s.r.o.
- Knihovna Drahelčice
- Knihovna Rudná
- HS Vráž
- MAS Jihozápad
- Divadelní společnosti

Poradenské specializované služby:

- Mgr. Zuzana Bobeková – konzultant pro inkluzivní vzdělávání a wellbeing
- Mgr. Veronika Machurková – speciální pedagog a odborný psycholog, konzultace a poradenská činnost pro rodiče

Mateřská škola je zapojena do projektů:

- Recyklohraní aneb uklidíme svět
- Celé Česko čte dětem
- Státní lesy ČR
- Zelená škola
- Spolu, hravě a zdravě

- Uklidíme Česko
- Se Sokolem do života

Záměr:

- rozšíření aktivit a činností s partnery, získání a zapojení nových partnerů do spolupráce a propagace školy

2.3.1.8 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti, které přicházejí do mateřské školy z jiného kulturního či jazykového prostředí, mají nástup velmi ztížen, proto je velmi důležité věnovat této oblasti velkou pozornost. Dětem mateřská škola již od samého nástupu poskytuje jazykovou podporu. Využíváme dokument pro jazykovou přípravu dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka „Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání“. Pravidelně 1 hod. týdně v odpoledním čase probíhá výuka ČJ pro děti s odlišným mateřským jazykem či nedostatečnou znalostí českého jazyka.

Učitelky se snaží od počátku s dítětem srozumitelně komunikovat a dodržovat následující zásady:

- hovořit pomalu a zřetelně, stát vždy čelem k dítěti
- využívat témata dítěti blízká
- užívat jednoduchá slovní spojení, tvořit jednoduché slovní konstrukce, instrukce uplatňovat postupně po jedné
- klást jednoduché otázky, dávat vždy dostatek času k odpovědi
- využívat neverbálních prostředků – mimika, gesta
- využívat vizuální oporu (obrázky, předměty)
- seznamovat děti s denním režimem a nastavenými pravidly srozumitelně
- opírat svá slova o spolupráci s ostatními dětmi, využívat jejich oporu
- představovat dítěti základy české kultury a společnosti, život v obci, využívat k tomu běžné situace
- seznámit se s kulturou a prostředím, ze kterého dítě pochází
- uzpůsobit didaktické postupy a cíleně podporovat osvojování českého jazyka.

Je velmi důležité již z počátku, aby dítě získalo důvěru v sebe, v učitelky i v samotné prostředí, v kolektiv. Aby se nebálo přijímat nové poznatky a rádo se učilo novým věcem.

Sledovány budou základní oblasti rozvoje jako poslech a mluvení, sociokulturní kompetence, slovní zásoba a větné konstrukce. Kde díky kurikulu dojde k postupnému ověřování, jak se dítě posouvá.

Metody práce: hry v menších skupinách; vizualizace; správný mluvní vzor; hry s obrázky – práce s nimi (rozhovory, prohlížení, diskuze); rytmizační cvičení; zařazování hudebních a melodických chviliek; sluchové a zrakové hry; hry v prostoru; hry na rozvoj paměti, řeči, pozornosti a myšlení; vhodné střídání činností; využití piktogramů.

Využití výukových a metodických materiálů – www.inkluzivniskola.cz; <https://cizinci.npi.cz>

Děti s odlišným mateřským jazykem v mateřských školách (metodická příručka pro učitele);
Lacinová, P.: Nečtu, nepíšu, učím se česky

2.3.1.9 Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

(Pojetí vzdělávání, systém péče dětí s PO, podmínky vzdělávání)

Cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro všechny děti společné. Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje vytvoření optimálních podmínek, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Stupně pedagogické podpory

-podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti v běžných třídách formou individuální integrace.

1. stupeň podpory

Poskytuje škola bez nároku na finanční prostředky. Charakter dítěte je takový, že vykazuje mírné či přechodné obtíže a postačují na podporu jeho vzdělání jen individuální pedagogické postupy. Podpůrná opatření v tomto stupni identifikujeme sami (znalost rodinné situace žáka, sociálního zázemí, aktuálního zdravotního stavu, pozorování – problémy ve vztazích, postavení dítěte ve třídě, rozbor práce, dlouhodobé hodnocení). Pokud podpora vyžaduje součinnost více pedagogických pracovníků, je vytvářen **Plán pedagogické podpory (PLPP)** ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, v součinnosti s poradenskými pracovníky školy; slouží k poskytování organizované podpory vzdělávání dítěte, k pravidelnému vyhodnocování účinnosti zvolených opatření školy.

Pokud po 3 měsících zjistíme, že Plán pedagogické podpory nestačí, doporučíme zákonným zástupcům kontaktovat školské poradenské zařízení – PPP Králův Dvůr, SPC v Berouně aj.

Podpůrná opatření 2. až 5. stupně neurčuje škola, ale školské poradenské zařízení (ŠPZ) - Pedagogicko psychologická poradna, Speciálně pedagogické centrum a stanoví dítěti konkrétní podpůrná opatření, které odpovídá konkrétnímu stupni podpory. Podmínkou poskytování

podpůrného opatření 2. až 5. stupně je nutný vždy písemný souhlas zákonného zástupce. Při realizaci vzdělávání dětí s 2.- 5. stupněm podpůrných opatření zpracováváme individuální vzdělávací plány (IVP) na základě doporučení ŠPZ.

Vyhodnocování IVP probíhá průběžně a též vždy na konci školního roku, tj. na konci období, na který byl IVP zpracován.

2. stupeň podpory

V tomto stupni jde o zařazování speciálně pedagogických metod a forem práce, které jsou možné realizovat v běžném prostředí třídy, aniž by to omezilo práci s ostatními dětmi. Tato opatření se realizují na základě doporučení ŠPZ – doporučení, identifikace podpůrných opatření. Dítě je v běžné třídě, kde většina činností probíhá společně, specifické činnosti poté ve skupině či zvlášť.

3. stupeň podpory

Tento stupeň již ovlivní práci se třídou, samotnou přípravu organizace a podmínek vzdělávání, přípravu doma. Opět se tato doporučení realizují na základě doporučení ŠPZ. Pokud je dítě zařazeno do systému speciálního vzdělávání, pak se jeho vzdělávání uskutečňuje na základě upraveného RVP PV.

Možno je využívat jak běžné materiály, tak různé speciální učebnice, didaktické, kompenzační i rehabilitační pomůcky. Dle posouzení ŠPZ je možné snížit počet dětí na třídě. V odůvodněných případech již lze využít asistenta pedagoga, sociálního pedagoga či sdíleného asistenta.

4. stupeň podpory

Zde jsou potřeba podstatné úpravy v organizaci i průběhu vzdělávání, postupu při jejich nápravě i forem nápravy. Opět z posouzení ŠPZ. Dítě je zde vzděláváno s podporou IVP. Rozsáhlejší speciální výchovně vzdělávací pomůcky a rozsáhlejší úprava místa ve třídě. Je využito snížení počtu dětí na třídě. Do podpory ve 4. stupni vstupují další pedagogičtí pracovníci (asistent pedagoga, další pedagogický pracovník, speciálně pedagogická péče).

5. stupeň podpory

Tento stupeň vyžaduje nejvyšší míru přizpůsobení organizace, obsahu, forem i metod vzdělávání vzdělávacím potřebám dítěte. Je nutné i hodnocení provádět v jisté omezené míře, s přihlédnutím k individualitám konkrétního dítěte. Práce by měla probíhat individuálně, případně ve skupině s podporou (další pedagogický pracovník).

Podmínky pro vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním a postižením odpovídají individuálním potřebám dítěte.

U dětí s tělesným postižením

- je zajištěno osvojení specifických dovedností v rozsahu individuálních možností dítěte - je zabezpečena možnost pohybu dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů
- jsou vytvářeny podmínky pro náhradní tělovýchovné aktivity možné v rámci jeho postižení
- jsou využívány kompenzační (technické a didaktické) pomůcky
- počet dětí ve třídě je snížen

Využíváme metod a technik pro rozvoj pohybových funkcí v rámci konkrétního druhu tělesného postižení dítěte. Využíváme práci asistenta pedagoga.

U dětí se zrakovým postižením

- je zajištěno osvojení specifických dovedností dítětem zvládnutelných dovedností zaměřených na samostatnost a sebeobsluhu
- prostředí je bezbariérové, s ohledem na zrakové postižení pro ně maximálně bezpečné
- je dodržovaná předepsaná zraková hygiena
- je vytvářena nabídka alternativních (zvládnutelných) aktivit
- jsou využívány vhodné kompenzační (technické, didaktické, optické) pomůcky a hračky
- počet dětí ve třídě je snížen
- je zajištěna přítomnost asistenta (podle míry a stupně postižení) (cvičení barvocitu – barvy a odstíny, cvičení zrakové paměti, relaxační cvičení očí, cvičení analyticko-syntetické činnosti poznávání neúplných předmětů, detaily, související obrázky...)

U dětí se sluchovým postižením

- je zajištěno osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte
- počet dětí ve třídě je snížen
- je dodržována sluchová hygiena
- jsou zajištěny a využívány vhodné kompenzační (technické, didaktické) pomůcky
- vzdělání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému (rozlišování zdrojů zvuků, intenzity zvukových podnětů, rozvíjení senzomotorických dovedností, rozvíjení zrakového vnímání jako základ pro nácvik odezírání, rozvíjení komunikačních dovedností – budování slovní zásoby,

správné dýchání a artikulace, budování základů znakového jazyka, využívání pomocných metod při rozvíjení řeči – činnosti pohybové, rytmické, hudební)

U dětí s mentální retardací

- je zajištěno osvojení specifických dovedností zaměřených na zvládnutí sebeobsluhy a základních hygienických návyků v úrovni odpovídající věku a stupni postižení
- jsou využívány vhodné kompenzační pomůcky – je zajištěna přítomnost asistenta (podle míry a stupně postižení)
- počet dětí na třídě je snížen (soustředit se na klasické výchovné metody: požadavků, přesvědčování, procvičování, povzbuzování, kladného vzoru, metody slovní, názorné, praktické, hodnotící, prvky terapie hrou)

U dětí s poruchami pozornosti a vnímání (dětí s poruchou učení a chování)

- snažíme se poskytovat prostředí, které je pro dítě zklidňující
- je zajištěn zvýšený bezpečnostní dohled
- počet dětí ve třídě je snížen
- je zajištěn důsledný individuální přístup pedagoga k dítěti
- jsou využívány speciální didaktické pomůcky zaměřené na cvičení soustředění a pozornost (individuální péče: logopedická, pro rozvoj grafomotoriky, vizuomotoriky, nácvik větných stereotypů, rozvoj paměti, nácvik hlásek, nácvik očního kontaktu, nácvik společných her – dodržování jednoduchých pravidel, rozvíjení společenského chování, odbourávání negativních projevů – autoagrese.)

U dětí s poruchami řeči

- je zajištěna kvalitní průběžná logopedická péče
- je zajištěna těsná spolupráce s odborníky a s rodiči dítěte (rozvoj slovní zásoby, rozvoj řeči, dechová a artikulační cvičení, procvičování jazyka před zrcadlem, trénink přirozených gramatických forem – homonyma, synonyma, antonyma, rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky, rozvoj fonetického sluchu., úzká spolupráce s logopedickou asistentkou a klinickým logopedem)

U dětí s více vadami a autismem

- je zajištěno osvojení specifických dovedností, zaměřených na sebeobsluhu
- vzdělávací prostředí je klidné a pro dítě podnětné
- je zajištěna přítomnost asistenta
- počet dětí ve třídě je snížen

- jsou využívány vhodné kompenzační (technické a didaktické) pomůcky - jsou zajištěny další podmínky podle druhu a stupně postižení.

V případě, že by naše mateřská škola neměla odpovídající podmínky a personál, nebo bude postižení dítěte závažné, bude doporučena speciální péče v zařízeních odpovídajících tomuto druhu postižení dítěte.

Spolupráce

Podmínkou k realizaci integrace dítěte je vzájemná spolupráce s rodiči, školskými poradenskými zařízeními (Pedagogicko-psychologické poradny – PPP a Speciálně-pedagogická centra-SPC) a dalšími odborníky (pediatři, dětské psychologové, logopedové...atd.). Mezi školou a rodiči by mělo docházet k vzájemné spolupráci (aktuální informace o zdravotním stavu, výchovných a vzdělávacích pokrocích, o problémech z rodinného prostředí, o psychologických vyšetřeních). V případě závažnějších poruch je nutná spolupráce s dalšími odborníky. Naše škola reaguje na potřeby a požadavky rodičovské veřejnosti a plně respektuje děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Před přijetím dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do MŠ je nutné vyjádření odborným lékařem ŠPZ.

Máme vytvořeny podmínky pro intenzivní logopedickou prevenci. S dětmi průběžně pracuje pedagog – logopedický preventista, který má kurz logopedického asistenta. Vzdělávací obsah je upraven dle potřeb v rámci individuálního plánu a konzultován s odborníky. V případě potřeby využíváme asistenty pedagoga.

2.3.1.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Podmínky pro vzdělávání musí vždy odpovídat individuálním vzdělávacím potřebám dětí. U dětí předškolního věku je náročné jednoznačně stanovit, zda se jedná o mimořádné nadání nebo jen o zrychlený vývoj, který se může postupně vyrovnat s věkovou normou. Podle současné platné legislativy je na děti nadané pohlíženo jako na děti se speciálními vzdělávacími potřebami, tzn., že k zajištění a naplnění adekvátních vzdělávacích potřeb potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Škola dětem, které vykazují nadání, zajišťuje doplnění a prohloubení vzdělávací nabídky, zajišťuje speciální didaktické pomůcky, nabízí aktivity podle zájmu a mimořádných schopností či mimořádného nadání.

Nadaným dětem jsou zadávány specifické úkoly, nabízeny didaktické pomůcky a vzdělávací společenské hry (logické hry, hlavolamy), vzdělávací počítačové programy, knižní encyklopedie, atlasy, knihy se zajímavostmi ze světa kolem nás, z přírody. Pro hudebně nadané děti můžeme

využit např. dětské rytmické nástroje, pohybově nadané děti mohou využívat rozmanité sportovní pomůcky, nářadí a náčiní, pro děti výtvarně nadané máme širokou nabídku výtvarného materiálu.

Specifika nadaných dětí

- dítě svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- problematický přístup k daným pravidlům
- tendence k vytváření vlastních pravidel – vlastní pracovní tempo
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učitelem
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v postupech práce
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť a hledání kreativních postupů
- potřeba projevení a uplatnění znalostí

Při výběru úkolů pro nadané děti:

- vybíráme komplexnější úkoly, s možností variace obtížnosti a možností kooperativních i kompetitivních aktivit,
- nebojíme se zadat „práci“ dětem domů.

Blíže specifikovaná podpora nadaných dětí je zpracována v TVP (třídního vzdělávacího programu) a upřesněna v portfoliu dítěte.

2.3.1.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let nemá škola prozatím vytvořené.

Záměr: budeme do budoucna usilovat o zajištění, hygienických, psychosociálních, materiálních a personálních podmínek ke vzdělávání dětí mladších tří let, a to včetně stravování, organizace vzdělávání, obsahu vzdělávání a spolupráce.

3 Organizace vzdělávání

Charakteristika tříd

Mateřská škola je čtyřtřídní. Všechny třídy jsou heterogenní, vycházíme však vždy z věkového složení dětí pro daný školní rok. Celková kapacita mateřské školy dle školského rejstříku je 96 dětí.

Provoz mateřské školy je celodenní 6.30-17.00 hod, v přístavbě 7:00 – 16:30.

Provoz na třídách

Myšky

6.30 – 7.00 scházení dětí ze všech tříd

16.30 – 17.00 spojení dětí ze všech tříd

Kočky

7.00 – 16.30

Pejsci

7.00 – 16.30

Žabičky

7.00 – 16.30

O hlavních prázdninách může být provoz mateřské školy omezen nebo přerušen. Zákonní zástupci jsou o omezení nebo přerušení provozu informováni 2 měsíce předem vývěskou na nástěnce a na webových stránkách školy. Provoz mateřské školy bývá přerušeny zpravidla v měsíci červenci a srpnu a v době vánočních prázdnin na ZŠ.

Třídy plánují a pracují samostatně podle TVP, který je přizpůsobený věkovému složení třídy a vychází z tohoto ŠVP PV. Po předchozí domluvě si mohou třídy pořádat individuální nebo společné akce (např. výlety, projekty, odborné programy, kulturní a sportovní akce, posezení s rodiči s vystoupením dětí, tvořivé dílničky apod.)

Režim dne

6.30 – 8.00	scházení dětí, spontánní činnosti a ranní hry
8.00 – 8.45	komunitní kruh, pohybové činnosti
8.45 – 9.00	hygiena, přesnídávka
9.00 – 9.45	řízené činnosti
9.45 – 11.45	hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt venku
11.45 – 12.00	hygiena, příprava na oběd
12.00 – 12.30	oběd
12.30 – 13.00	hygiena, příprava na odpočinek
12.30 – 13.00	vyzvedávání dětí po obědě
13.00 – 14.30	odpočinek, klidové činnosti
14.30 – 15.00	hygiena, svačina
15.00–17.00	volné hry, rozcházení dětí domů, dle počasí pobyt na školní zahradě

Povinné předškolního vzdělávání se uskutečňuje v podobě **pravidelné** denní docházky v pracovních dnech v rozsahu 4 hodin od 8.00 – 12.00 hod.

Souběžné působení dvou učitelů

Naší snahou je ve většině tříd zajistit souběžné působení dvou učitelů, a to při:

- individuální a skupinové práci
- pobytu venku
- obědu a nácvičku samostatnosti při stravování, hygieně a sebeobsluze
- hodnocení dopolední činnosti
- konzultaci s rodiči při individuální schůzce

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ

Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání probíhá dle „Kritérií přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání“ na daný školní rok. Kritéria pro přijímání dětí zveřejňuje ředitelka před zápisem na webu školy a na úřední desce na budově školy. Děti s právním nárokem na přijetí do mateřské školy a trvalým pobytem ve spádovém školském obvodu jsou přijímány dle věku od nejstarších, v případě volné kapacity MŠ pak i mimo něj. Rozhodnutí o přijetí dětí je vydáváno do 30 dnů od podání žádosti v řádném termínu přijímacího řízení (tzv. zápisu). Pod přiděleným registračním číslem zveřejňujeme výsledky na elektronické úřední desce a na úřední desce budovy mateřské školy.

Individuální vzdělávání dítěte

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,
- b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
- c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Ředitel mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno.

Způsob a termíny ověření:

1. Ověření se uskuteční v mateřské škole první listopadový týden po domluvě zákonných zástupců a ředitelky na konkrétním dni.
2. Náhradní termín je stanoven na poslední listopadový týden po domluvě zákonných zástupců a ředitelky na konkrétním dni.
3. Ověřování bude probíhat převážně metodou pozorování, rozhovoru, individuální práce – pracovní list, didaktické hry, konstrukční stavebnice, diagnostická sada iSophi apod.
4. Ověřování ukončí učitelka mateřské školy podle potřeby s ohledem na zájem dítěte.

Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Ředitel mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu.

Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

4 Charakteristika vzdělávacího programu

4.1 Zaměření školy

Náš Školní vzdělávací program s názvem **Naše školka-svět plný radosti a poznání** vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a z podmínek, prostředí i zaměření naší mateřské školy.

HLAVNÍ CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

1. Rozvoj dítěte a jeho schopnost učení.
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Vytváříme základy klíčových kompetencí u předškolních dětí uvedených v RVP PV.

NAŠE ZÁMĚRY

1. Míse

„Nepamätujeme si dny, ale pamätujeme si momenty a zážitky.“ Cesare Pavese
Jsme mateřskou školou:

- poskytující předškolní výchovu a vzdělávání dětí v souladu s ustanovením § 33 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- s otevřenou náručí pro všechny děti, rodiče i veřejnost
- s přátelskými vztahy založenými na vzájemné důvěře a porozumění
- kde jde o maximální rozvoj každého dítěte na základě uplatňování individuálního přístupu (podle jejich možností, zájmů a potřeb)
- která vybavuje dítě kompetencemi pro další vzdělávání a úspěšný život v moderním světě,
- jejímiž základními hodnotami jsou profesionalita, otevřenost, slušnost, vstřícnost, demokracie

2. Vize

Naše vize vychází z dokumentu Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, ze zákona č. 564/2004 Sb., v platném znění a Kritérii vycházející z modelu tzv. kvalitní školy ČŠI a dále z vlastních představ a možností mateřské školy.

Naše škola se stane místem:

- kam děti budou chodit rády, s důvěrou a beze strachu
- kde budou mít možnost prožívat radostné a spokojené dětství
- místem, které bude probouzet, maximálně rozvíjet a uplatňovat tvořivý potenciál dětí
- místem, kde budou děti vedeny ke vzájemné úctě, důvěře, uznání, snášenlivosti, otevřenosti v komunikaci, k empatii a vzájemné spolupráci
- místem, kde bude dbáno na jejich správnou životosprávu, výživu, režim dne i pohybovou aktivitu
- místem, kde vzdělávací nabídka bude přiměřená osobnosti a věku dítěte, bude vést k získání potřebných kompetencí a její způsob i obsah bude odrážet očekávání dětí i jejich rodičů
- místem, které se nezaměřuje pouze na vzdělávání dětí, ale i pedagogů a všech svých zaměstnanců pro neustálé zvyšování kvality pedagogické i nepedagogické práce
- místem dobře vybaveným, estetickým a příjemným, kde se všichni zúčastnění budou cítit dobře a svobodně (v mezích daných pravidly soužití, které chápou a respektují)
- místem, kde vzdělávání probíhá efektivním způsobem
- místem, které využívá všech možností zapojení rodičů do života školy
- místem, které spolupracuje s organizacemi a firmami, které přispívají ke zlepšení úrovně školy

3. Filosofie mateřské školy

„Chceme, aby děti byly u nás v mateřské škole šťastné, chodily sem rády a měly na ni hezké vzpomínky.

Respektujeme individuální potřeby dětí, využíváme především herních forem a metod práce jako například metody prožitkového a kooperativního učení hrou, situační učení a spontánní sociální učení. Preferujeme učení na základě praktické zkušenosti a na základě přímých zážitků.“

- vycházíme z osobnostně orientovaného modelu předškolní výchovy, usiluje o humanistický a demokratický způsob výchovy založený na partnerském vztahu učitele, dítěte a rodiny
- inspirujeme se teorií uspokojování základních lidských potřeb, jejímž autorem je americký psycholog Abraham Maslow. Aby bylo učení pro děti radostí, měly snahu a chuť objevovat svět, musí uspokojit své potřeby. Prioritní důraz klademe na sytění sociálních potřeb dětí – cestou k sebeuvědomění, sebedůvěře, samostatnosti, seberealizaci.

Maslowova pyramida potřeb

Obr. 1- Maslowova pyramida potřeb

4.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- **Dítě a jeho tělo**-chceme podporovat fyzickou pohodu, zlepšovat tělesnou zdatnost a pohybovou dovedností vést ke zdravým životním návykům
- **Dítě a jeho psychika**-chceme podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost, rozvíjet intelekt, správnou řeč, předcházet vadám řeči, řešit prevenci vad řeči, rozvíjet vůli a povzbuzovat děti k poznávání a učení
- **Dítě a ten druhý**-chceme utvářet pěkné vztahy dítěte k jinému dítěti i k dospělému, obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů
- **Dítě a společnost**-chceme pomoci dítěti osvojit si dovednosti, návyky, přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální, estetické hodnoty
- **Dítě a svět**-chceme vytvořit základy a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí

Podporujeme:

- rozvoj samostatného, zdravého a sebevědomého dítěte cestou přirozené výchovy
- základy celoživotního vzdělávání dětí podle jejich možností, zájmů a potřeb
- prohlubování pozitivních postojů k životnímu prostředí, posilování citové vazby k přírodě, zvířatům, lidem
- rozmanitý program činností, který se soustředí zejména na oblasti lidových tradic, svátků, rituálů a zvyklostí v koloběhu celého roku
- být dětem i zákonným zástupcům dobrým partnerem a společně vytvářet předpoklady pro celoživotní vzdělávání dětí
- logopedickou prevenci – úzce spolupracujeme s klinickým logopedem v rámci projektu MAS Jihozápad prevence zahrnuje:
 - rozcvičení mluvidel a správné dýchání
 - rozvoj správné výslovnosti
 - rozšiřování pasivní i aktivní slovní zásoby
 - správnou skladbu vět
 - gramatickou správnost řeči
 - rozvíjení souvislého vyjadřování a vedení dialogu
 - rozvíjení fonemického vnímání
 - posilování sluchové a zrakové analýzy, syntézy, diferenciací a paměti
 - rozvoj hrubé a jemné motoriky a grafomotoriky

V rámci TVP si pedagogové MŠ svobodně volí koncepční záměr třídy, konkrétní vzdělávací obsah, způsob jeho strukturování, volbu metod, prostředků i forem práce. Rozpracování do integrovaných

a dílčích bloků a témat je ponecháno každé třídě v třídních programech s vlastním obsahem a časovým plánem. Respektuje věk, možnosti a zkušenosti dětí, podmínky třídy, zaměření třídy.

Veškeré snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde bylo dítě maximálně šťastné, spokojené a úspěšné.

Naší snahou je, aby si děti před nástupem do základní školy osvojily zejména kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a občanské kompetence. Jedná se o soubory dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince.

4.3 Metody a formy vzdělávání

Aktivita spontánní a řízené jsou provázané a vyvážené dle potřeb dětí.

- **prosociální činnosti - založené** na vzájemné spolupráci a kooperaci dětí
- **situační učení** - založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl. Dítě se učí tím, že jedná, koná a prožívá konkrétní situace, nejde jen o pouhé využívání situací tak, jak se naskytne, ale jde o cestu nasměrovanou vstříc určitému cíli, z hlediska dítěte má bezprostřední a přirozený charakter, jde o to citlivě sladit, co dítě dělá a co chce dělat s tím co má a mělo by dělat. Prožité situace a jednání poskytnou příležitost k získání zkušeností, ke kterým se dítě dále vrací, zpracovává je a má možnost si je opakovaně vyzkoušet. Vlastní proces poznávání je důležitější než konkrétní výsledek. Úkolem učitelky je, aby prostřednictvím připravovaných situací vytvářela podmínky k tomu, aby se zdánlivě nahodile získané zkušenosti každého dítěte postupně skládaly v logicky funkční vztahy, síť vzájemných souvislostí a základ osnovy budoucího poznatkového systému (kognitivních struktur).
- **spontánní sociální učení** - založené na principu přirozené nápodoby, proto dětem poskytujeme ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přijímání vhodné, které jsou z morálního hlediska žádoucí.
- **kooperativní učení** - založené na vzájemné spolupráci dětí, kdy se děti učí rozdělovat si role a úkoly, plánovat činnosti, spolupracovat a pomáhat si, radit si, vyvíjet společné úsilí, kontrolovat a hodnotit společnou práci.
- **činnostní učení** - učení, při němž dítě není pasivním příjemcem (objektem výchovně vzdělávacího procesu), ale projevuje vlastní iniciativu, koná, jedná a je aktivní, učí se na základě vlastních činností intelektových řešení problémů) i praktických (řešení praktických situací).

- **prožitkové učení – uplatňujeme** způsob, kterým se děti spontánně učí prožitek a zkušenost, je založeno na citovém prožívání a osobních zkušenostech, zážitky jsou zpracovány do přímé zkušenosti a ovlivňují tak rozvoj dítěte. Vlivem zážitku dochází k zvnitřňování zkušeností, pochopení smyslu a k získání dovedností pro život.
- **aktivity řízené** – didakticky zacílená činnost, která je pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná, která je dítěti nabízena a v níž je zastoupeno spontánní a záměrné (cílené a plánované) učení. Tyto činnosti mohou probíhat zpravidla v menší skupině či individuálně, protože se učitelky dostatečně překrývají.
- **aktivity spontánní – zejména** samostatná tvořivá hra, která je stěžejní činností v období předškolního věku.
- **hra** – sledování a rozbor dětské hry, hra se stává cestou k poznání dítěte.

4.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

V naší škole se mohou vzdělávat také děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Zákon stanoví 5 stupňů podpurných opatření při začleňování těchto dětí do kolektivu.

1. stupeň podpory

- poskytuje škola bez nároku na finanční prostředky. Charakter dítěte je takový, že vykazuje mírné či přechodné obtíže a postačují na podporu jeho vzdělání jen individuální pedagogické postupy. Podpurná opatření v tomto stupni identifikujeme sami (znalost rodinné situace žáka, sociálního zázemí, aktuálního zdravotního stavu, pozorování – problémy ve vztazích, postavení dítěte ve třídě, rozbor práce, dlouhodobé hodnocení) Charakter obtíží:

1. problém ve vzdělání
2. problém v chování a prožívání

Znalost dítěte je nutnou podmínkou pro včasné nastavení opatření (mírné úpravy v režimu, úpravy v zasedacím pořádku, úprava metod výuky, změny v organizaci, v délce soustředění, v nastavení jiných limitů pro práci daného dítěte, změny v plánování)

MŠ vypracuje PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY

- navržení – dítě + oslabená oblast
- realizace – promítnutí do metod práce + organizace vzdělávání
- vyhodnocení – pokud po 3 měsících zjistíme, že podpurné opatření (PO) nestačí, kontaktujeme pedagogicko-psychologickou poradnu Středočeského kraje, Králův Dvůr, Počaply.
- vypracujeme výstupní zprávu – jaké jsou důvody vyšetření
- jaká PO byla uplatňována
- jak jsou vyhodnocena PO

Poté PPP provede diagnostiku a určí, zda je potřeba využít PO z vyšších stupňů podpory. Podpurná opatření 2. až 5. stupně neurčuje škola, ale školské poradenské zařízení (PPP, SPC).

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. PPP a SPC stanoví dítěti konkrétní podpůrná opatření, které odpovídají konkrétnímu stupni podpory. Podmínkou poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně je nutný vždy písemný souhlas zákonného zástupce. Podpůrná opatření spočívají v:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání
- úpravě podmínek přijímání ke vzdělání a ukončení školní docházky
- použití kompenzačních a speciálních učebních pomůcek
- vzdělávání podle IVP
- využití asistenta pedagoga

Vždy musí být dobře zváženo a stanoven způsob vzdělávání nejvhodnější pro dítě, dle jeho druhu a stupně postižení a předpokládaného efektu jeho začlenění do kolektivu dětí. V případě, že by naše mateřská škola neměla odpovídající podmínky a personál nebo bude postižení dítěte závažné, bude doporučena speciální péče v zařízeních odpovídajících tomuto druhu postižení dítěte. Proto je nutné před nástupem dítěte předat zprávu od odborného lékaře a ŠPZ.

Příprava na nástup integrovaného dítěte

Veškerý personál školy musí být seznámen s organizačními změnami, omezeními a opatřeními, které bude nástup dítěte vyžadovat jako například:

- personál školní jídelny musí být seznámen se specifickými stravovacími návyky, s případnými omezeními či potravinovými alergiemi
- prostorová úprava mateřské školy dle postižení
- na dostupném místě je umístěna dokumentace s informacemi o zdravotním stavu dítěte (způsob první pomoci, telefonní kontakty na zákonné zástupce, ošetřujícího lékaře)

Vlastní nástup dítěte

- seznámení rodičů se třídou v časovém předstihu
- seznámení rodičů s omezeními i pozitivy integrace
- musí být předána veškerá dokumentace (evidenční list s potvrzením lékaře, zpráva o aktuálním zdravotním stavu a omezeních s ním související, dohoda o docházce podepsaná oběma stranami, vyjádření PPP nebo SPC, případně další dokumentace)
- rodiče předají veškeré zdravotní a osobní pomůcky s náležitými instrukcemi k použití v písemné formě (např. invalidní vozík, osobní léky, respirátor, vložky do bot. atd.)
- vymezení odpovědnosti za ztrátu či poškození věcí, pomůcek
- v případě podávání léků písemný souhlas lékaře
- vymezení pracovníka, který bude léky dítěti podávat a zapisovat
- seznámení dítěte se třídou, s dětmi, postupně celou školou i jejími zaměstnanci
- dítěti je umožněna aklimatizace dle osobních potřeb, postupné seznámení s režimem dne
- dítěti určíme stálé místo

- asistent pedagoga i pedagogický personál průběžně vyhodnocuje další postupy - vše je součástí TVP dané třídy

Forma a metody práce

- musí být zvoleny individuálně, na základě zvláštností dítěte a specifik jeho znevýhodnění. Je potřeba vytvořit IVP
- vše plánují společně pedagog i asistent
- spolupráce pedagogů, asistenta i personálu probíhá denně, na společných poradách, či dle individuální potřeby

Plán pedagogické podpory (PLPP)

- zpracovává škola od 1. stupně podpurných opatření
- Obsahuje popis potíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování. PLPP škola vyhodnocuje nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytovaných PO.

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro dítě od 2. stupně podpurných opatření, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně 1x ročně. V případě, že se v MŠ bude vzdělávat dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, budou stanovené cíle podpory a způsoby vyhodnocování rozpracovány v TVP jednotlivých tříd.

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Nadané dítě vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v rozumových, pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech, a to v jedné oblasti nebo v jejich kombinaci.

Specifika nadaných dětí

- všeobecné intelektové schopnosti,
- specifická/jednotlivá akademická způsobilost,
- kreativní a produktivní myšlení,
- schopnosti vůdcovství,
- výtvarné umění,
- psychomotorické schopnosti

Při práci s nadanými dětmi v mateřské škole věnujeme pozornost a dodržujeme následující pravidla:

- uplatňujeme neautoritativní komunikaci a pozorně nasloucháme, co dítě říká
- nenutíme dítě do dalších činností, pokud je plně zaujato jinou činností
- společně provádíme hodnocení činností a diskutujeme o přednostech a nedostatcích

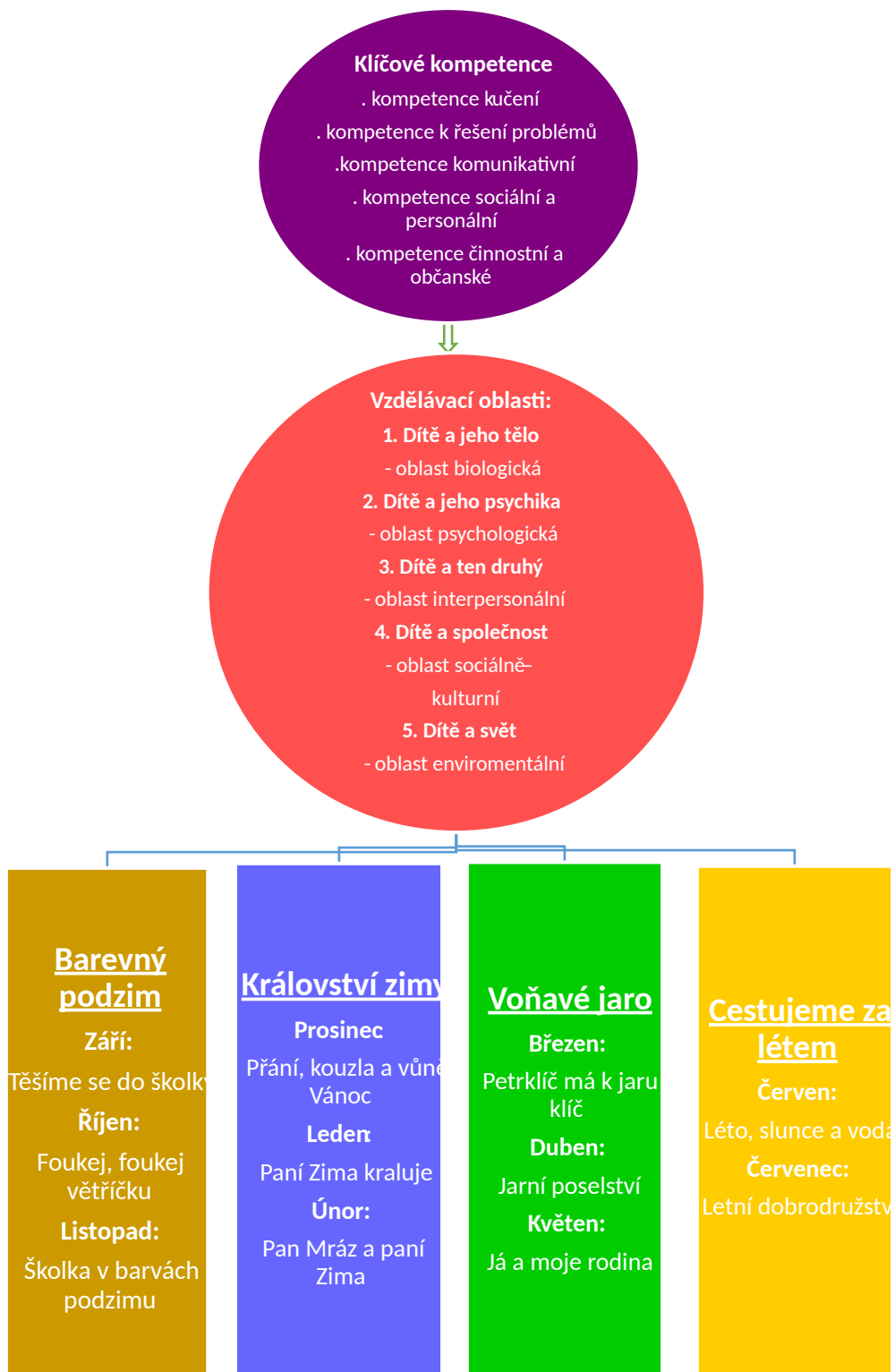
Práce s nadanými dětmi probíhá následujícími způsoby:

1. Nadané děti pracují společně s ostatními dětmi, úkoly jsou pro ně vybírány s možností variace obtížnosti.
2. Nadaným dětem dáváme speciální úkoly příležitostně v situacích, kdy zbývá v režimu dne čas na plnění.
3. Práci nadaným dětem se nebojíme zadat domů

Vzdělávací obsah budou učitelky upravovat tak, aby děti nebyly přetěžovány a byla zajištěna pestrost vzdělávací nabídky. Všechny učitelky se dále vzdělávají v oblasti problematiky nadaných dětí. V případě, že se v naší MŠ bude vzdělávat dítě nadané, budou stanovené cíle podpory a způsoby vyhodnocování rozpracovány v TVP jednotlivých tříd.

5 Vzdělávací obsah

Naše školka – svět plný radosti a poznání

5.1 Integrované bloky

5.1.1 Barevný podzim

Název integrovaného bloku	Barevný podzim
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Malíř podzim</p> <p>V tomto integrovaném bloku je hlavní snahou učitelky nejvíce usnadnit dětem <u>adaptaci na nové prostředí</u> a nové lidi. Pomocí her a hravých situací, které vytváří a přirozeně navozuje, sblíží děti v kolektivu a učí je společně si hrát a tvořit. Učí dítě chránit si své soukromí, vyjadřovat názor a upevňovat umění dohodnout se. Sama je příkladem vzájemného respektu a umění přijímat žádoucí i odmítat nežádoucí chování. Jasně vyjadřuje své názory na určité jednání a chování. Svou přirozeností a otevřeností vytváří láskyplné a bezpečné prostředí. Podporujeme dětská přátelství a učíme se naslouchat druhým. Prostřednictvím osobních rozhovorů a uvítací třídní schůzky navazujeme kontakt s rodiči a snažíme se tak vytvářet ovzduší důvěry a pohody. Dovolíme rodičům vstupovat do třídy s jejich dětmi. Společně s nimi hned na začátku školního roku plánujeme tradiční oslavy a akce k udržování lidových zvyklostí. V „předškolní“ homogenní třídě je na děti kladen větší nárok ve všech oblastech rozvoje, přijímají větší zodpovědnost za své chování a jednání. V heterogenních třídách se za pomoci starších dětí a sourozenců učí mladší děti sebeobsluže. Hygienické návyky, které dítě má osvojené již z rodiny, postupně rozvíjíme a upevňujeme. Při stolování dáváme dětem více samostatnosti při sebeobsluže i při výběru jídla. Postupně uvádíme děti do pravidel a rituálů třídy.</p> <p>Vedeme děti k <u>pozorování přírodních cyklů</u>, jejich střídání a upevňování si vědomí o významu a smyslu těchto období. Naučíme děti vnímat podzim jako období, kdy slunce ukládá své světlo a teplo do plodů a semen. Že voňavé barevné plody putují do spížíren a sklepů – učíme děti uklízet v sobě i kolem sebe. Rozšiřujeme dětem vědomí o tom, co vše nám příroda poskytuje a dává. Že to, co nespotřebujeme, zůstane v přírodě pro elementární bytosti, pro další růst a život (zetlelé listí a plody). Stromy stahují svoji sílu do</p>
Název integrovaného bloku	Barevný podzim

kořenů a zahalují se do podzimního hávu. Příroda nám vydává své dary a nádhernými barvami se s námi na čas loučí.

Do Michaelova svátku jsme si užívali světla a tepla z vnějšku; po Michaelovi je **Martinská doba, která je dobou vnitřních světel**. Seznámíme děti s legendou o svatém Martinovi. Tento svátek je spojen s významným lidským gestem – bratrským soucitem a rozdělením se s trpícím. Pomocí pohádek s motivem soucitu a rozdělení se, přiblížíme dětem pocit vnitřního světla, kterého můžeme prostřednictvím těchto činů dosáhnout. Vysvětlíme dětem rozdíl mezi pohádkou a legendou. Dalšími podzimními tradicemi, která škola slaví jsou: podzimní rovnodennost, Svatý Václav, posvícení, Halloween, Dušičky, Drakiáda. Pomalu se blížíme k času Mikulášské nadílky. Toto téma využijeme k prohlubování dětského poznání hodnot věcí i lidské práce. Budeme v dětech budovat pocit sounáležitosti s přírodou. Učit je chránit ji a ohleduplně využívat zdrojů, které nám nabízí (environmentální výchova). Pozorovat skutečné objekty, jevy a děje v přírodě, manipulovat a experimentovat s různými materiály a surovinami. Pomocí poslechu pohádek, příběhů, veršů a písní učit estetické a tvůrčí činnosti. Graficky vyjádřit, co jsem viděl a zažil. Přirozeně poznávat svět přírody a získat povědomí o ekologii. Vysvětlovat dětem pojem zdravá výživa, zdravé životní návyky, potřeba pohybu a cvičení. To vše nenásilně a postupně uvádět do běžného života dětí.

- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

Název integrovaného bloku	Barevný podzim
	<ul style="list-style-type: none">• odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory• ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)• pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat• popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)• prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)• prožívat radost ze zvládnutého a poznaného• přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky• přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství• respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.• respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti• respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.• sledovat a vyprávět příběh, pohádku• spolupracovat s ostatními• uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi

	<p>(zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvořit jednoduchý rým • utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
--	--

Název integrovaného bloku	Barevný podzim
	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) • uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí • vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu • všímat si změn a dění v nejbližším okolí • vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim • začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti • zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami • zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) • zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) • zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své

	<p>osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
<p>Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí</p>	<p>kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Název integrovaného bloku	Barevný podzim
	<ul style="list-style-type: none"> má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých – pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí <p>kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší,

	<p>experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost</p> <ul style="list-style-type: none"> • při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti – rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
	<p>komunikativní kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Název integrovaného bloku	Barevný podzim
	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní – průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku <p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

	<ul style="list-style-type: none"> • dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhá slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost • ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí • spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim • při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná – umí odmítnout • je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování <p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat • dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
<p>Název integrovaného bloku</p>	<p>Barevný podzim</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

	<ul style="list-style-type: none"> • spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat • uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije; uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
--	--

Barevný podzim		
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla	<ul style="list-style-type: none"> • adaptovat se na život ve škole 	aktivní podpora uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

Barevný podzim		
jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody	<ul style="list-style-type: none"> • aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy • orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin 	sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a činnosti zaměřené na vyvozování pravidel chování a společného soužití

<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>	<p>(rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování reagovat</p> <ul style="list-style-type: none"> • na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play) vnímat • odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, 	
--	--	--

Barevný podzim		
	<p>udržovat a rozvíjet s nimi přátelství</p>	
<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chápat podstatu hry a její pravidla, 	<p>hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého, činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a</p>

mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla	dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat	chování, spolupodílení se na jejich tvorbě, aktivity podporující sblížení dětí hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair		
chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé	<ul style="list-style-type: none"> • chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, • vyjednávat vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet • a obohacovat spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem 	hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého, činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě, aktivity podporující sblížení dětí hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)	<ul style="list-style-type: none"> • projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám • vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě 	aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí= poslech pohádek a příběhů/ zejména klasických s etickým obsahem a poučením/ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

Barevný podzim

	potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)	
chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí	<ul style="list-style-type: none"> • projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí 	hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.) aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi společné setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit	<ul style="list-style-type: none"> • zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je • přijmout jednoduchou dramatickou úlohu 	artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti, hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest, přednes, recitace, dramatizace
navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho	<ul style="list-style-type: none"> • respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými • odmítnout neznámé dospělé 	aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory	<ul style="list-style-type: none"> • porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, 	činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné, cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např.

		hněvu, zlosti, úzkosti apod.), dramatické činnosti, mimické vyjadřování nálad,
--	--	--

Barevný podzim		
	<p>že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost) obhajovat</p> <ul style="list-style-type: none"> • svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení 	pojmenování emocí činnosti vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování a obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

<p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje tužku držet • správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, 	<p>činnosti vedoucí ke koordinaci ruky a oka, k zvládnutí jemné motoriky (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p>
---	--	--

Barevný podzim		
	<p>textilem, modelovací hmotou)</p> <ul style="list-style-type: none"> • kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů 	
<p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů 	<p>hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého, přípravy a realizace společných zábav a slavností (slavností v rámci zvyků a tradic – slavností sv. Martin, kulturní programy apod.) kom.</p>

	<p>(vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému) k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti</p> <ul style="list-style-type: none"> • se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho) 	<p>kruh=společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyjadřování zážitků, příběhů podle skutečností nebo obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělení slyšeného druhým, aktivní naslouchání druhému)</p>
popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)	<ul style="list-style-type: none"> • používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky 	<p>vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo, samostatný slovní projev na určité téma</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s 	<p>záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkce konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) motivovaná</p>

Barevný podzim		
	<ul style="list-style-type: none"> • kamarády, při složitějších se poradit • postupovat podle pokynů a instrukcí vymýšlet nová řešení nebo alternativní k 	<p>manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností, experimenty řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant</p>

	běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je	
prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)	<ul style="list-style-type: none"> • umět to, co prožívá vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.) • přirozeně projevat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek) 	hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod, sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry
prožívat radost ze zvládnutého a poznaného	<ul style="list-style-type: none"> • slovně, výtvarně, technicky vyjádřit 	činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce) hry podporující

Barevný podzim		
	svoje jednoduché <ul style="list-style-type: none"> • „nápady“; 	tvořivost, představivost a fantazii (dramatické, výtvarné, konstruktivní)

	<p>experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela) znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v</p> <ul style="list-style-type: none"> • encyklopediích 	<p>kognitivní, imaginativní...)</p>
<p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné • plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč) 	<p>činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání</p>
<p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému) 	<p>běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým, sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry</p>
<p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p>		

Barevný podzim		
	<ul style="list-style-type: none"> • chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat • vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat 	
respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti	<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti • chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat 	spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě, aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
	<ul style="list-style-type: none"> • sledovat a zachytit hlavní myšlenku 	samostatné vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo prohlížení a "čtení" knih

sledovat a vyprávět příběh, pohádku	<ul style="list-style-type: none"> • příběhu vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, 	
-------------------------------------	--	--

Barevný podzim		
	jak by mohl příběh pokračovat	
spolupracovat s ostatními	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat • spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření • být ostatním partnerem 	společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření, kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách

<p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy 	<p>aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty v jednání lidí, hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života, aktivity umožňující dítěti projevit aktivní nesouhlas s nežádoucím chováním nebo s chováním, které je dítěti nepříjemné, popř. jej ohrožuje</p>
<p>utvořit jednoduchý rým</p>	<ul style="list-style-type: none"> vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, 	<p>artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnost, hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování rýmů</p>

Barevný podzim		
	<p>doplnit chybějící slovo rýmu</p>	
<p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p>	<ul style="list-style-type: none"> umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci dodržovat společně dohodnutá a 	<p>hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí, vzory "prosociálního" chování – učitelky i ostatní zaměstnanci MŠ, aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku</p>

	<p>pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</p>	
<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě) • znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci), vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v 	<p>příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků, příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí</p>

Barevný podzim		
	<p>případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)</p> <ul style="list-style-type: none"> • bránit se projevům násilí 	
<p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové</p>	<ul style="list-style-type: none"> • projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým 	<p>činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě, činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije</p>

projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí	(např. kamarádům, mladším, slabším, aj.) přirozeně a v míře <ul style="list-style-type: none"> dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek) 	
vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu	<ul style="list-style-type: none"> přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí užívat různé pomůcky k pohybu 	lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.) manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním

Barevný podzim		
všímat si změn a dění v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> zajímat se, co se v okolí děje všímat si dění a změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, 	přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

	<ul style="list-style-type: none"> • přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla vědět, že se stále něco děje, • že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují 	
<p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.) vyjádřit • vlastní jednoduché pohybové představy, 	<p>hry a činnosti vedoucí k vypravování příběhů, k vyjádření vlastní jednoduché pohybové představy a k tvořivému využití přírodních i ostatních materiálů při pracovních a výtvarných činnostech</p>
Barevný podzim		
	<p>rytmický doprovod nebo melodii</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvořivě využívat přírodní i ostatní 	

	<p>materiály při pracovních a výtvarných činnostech,</p> <ul style="list-style-type: none"> • experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti 	
<p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy 	<p>různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích</p>
<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat klíčku) zvládat • výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. s tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. 	<p>manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním smyslové a psychomotorické hry, konstruktivní a grafické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry a činnosti</p>

Barevný podzim	
-----------------------	--

	<p>papírem-překládání, textílem, modelovací hmotou)</p> <ul style="list-style-type: none"> • kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů • zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestídky) 	
<p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.) zobrazovat objekty • reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů) 	<p>aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky)</p>

Barevný podzim		
zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)	<ul style="list-style-type: none"> • postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky udržovat • pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce 	manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
<p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pečovat o osobní hygienu samostatně • zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník) • samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky 	jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat roční období i jejich typické znaky orientovat • se ve dnech v týdnu, měsících v roce orientovat • se v pojmech 	rituál – kalendář počasí činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, hry a praktické činnosti procvičující orientaci v prostoru, přirozené situace, v nich dítě tyto pojmy užívá, motivovaná manipulace s předměty, hračkami či materiálem, pracovní a výtvarné aktivity, pohybové hry, pracovní listy pro předškoláky "kumulativní pohádky" př. O veliké řepě... práce s obrázky, hry na obchod

	nahoře, dole, v rovině, v prostoru	
Barevný podzim		
	<ul style="list-style-type: none"> rozlišovat a používat základní prostorové pojmy – před, za, pod, vedle, dole, mezi vysoko, nízko, na konci, na začátku, vpředu vzadu a těchto pojmů běžně užívat 	

5.1.2 Království zimy

Název integrovaného bloku	Království zimy
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Království zimy</p> <p>Slavnost svatého Martina postupuje a neodvratně se přiblížila <u>do</u>ba svatého Mikuláše. Seznámíme děti s legendou o svatém Mikuláši, o jeho dobrotě a nezištné lásce. Vyrobíme si čertíky, andílky a Mikuláše, provoníme třídu vlastnoručně upečenými perníky. Děti se těší na Mikuláše, který čte ze Zlaté knihy skutků, má vzbuzovat dobrotu a pocit jistoty ve spravedlnost. Nastává období adventu.</p> <p>Advent – znamená příchod, očekávání přicházejícího, je to nálada velkého tajemství. Děti mohou v této době zažít takové kvality, jako čekat, uklidnit se a cítit tajemství. Pomalu jít vstříc zážitkům, které přijdou za čtyři týdny. Na třídách propuká <u>vánoční tvoření s</u> dětmi, aby mohly své výrobky ukázat a prodat na Vánočním jarmarku. Za zpěvu koled ve třídách vyrábíme svícny, přáníčka, voskové ozdoby a dárky pro své milé. Každá třída si nacvičuje vystoupení na Vánoční besídku s rodiči.</p>

	Po vánočních prázdninách se scházíme s dětmi ... a máme si co vyprávět. Děti vědí, že Ježíška u jesliček navštívili také Tři králové. Vyprávíme dětem <u>Příběh o hvězdě a mudrcích</u> . Vyrobit si královské koruny, naučíme se zpívat koled.
--	---

Název integrovaného bloku	Království zimy
	Blíží se zápis do ZŠ, a tak <u>ověřujeme školní zralost, připravenost</u> a získané kompetence. Poznáváme okolí MŠ, místo, kde bydlím a žijeme, naučíme se adresu svého bydliště. Děti mají za úkol zjistit povolání svých rodičů, jak se jmenují, kde pracují – učí se komunikovat a pamatovat si důležité informace. Všechny základní kompetence jsou shrnuty v doporučujícím materiálu „Desatero pro rodiče dětí předškolního věku“ Na Vánoce přibývá dne: na Boží narození o bleší převalení, na Nový rok o slepičí krok, na Tři krále o tři kroky

dále, na Hromnice o hodinu více. Světlo a tma patří od pradávna k obrazu boje dobra a zla. Plamen svíčky je symbolem lidské touhy k překonání temných sil. Svatým Martinem začíná a Hromnicemi končí – doba světla. Trvala 12 týdnů. Svíčky nám pomáhali projít temným obdobím zimy.

Po temném zimním období se navrácí vláda Slunce. Příroda se probouzí, stejně jako lidé a přichází čas uvolnění. Přichází čas nevázaného veselí a hýřivosti v jídle, masopustních průvodů a merend v době od Tří králů až do Popeleční středy (46 dní před Velikonocemi – pohyblivý svátek). Ve školce si připravíme maškarní bál, kdy si děti v maskách užijí radost a zábavu. Veselí a hojnost jídla, žlutavé kobližky, jako symbolem Slunce, si dopřejeme v tento slavnostní den. Již v období zápisu do školy jsme s dětmi diskutovaly, jaké povolání, zaměstnání mají jejich rodiče. Nyní hlouběji poznáme různá řemesla, jejich význam pro nás všechny. Budeme společně přemýšlet, co která pracovní činnost představuje, co je jejím obsahem a smyslem, co se při ní vytváří za hodnotu? Při společném pečení (práce s potravinou) už děti poznaly podstatu pořekadla „Bez práce nejsou koláče“ a tak si ještě více prohloubíme povědomí o důležitosti každé profese. Zkusíme si představit: „Čím bych chtěl být, až vyrostu...?“

Stejně jako masopustní veselí jsou pro děti přitažlivé i všechny zimní radovánky na sněhu. Při zimních sportech se děti učí koordinaci pohybů, zdokonalují svou fyzickou kondici a posilují svalstvo. Správné oblékání a přiměřená doba pobytu v mrazivém počasí zlepšuje odolnost a otužuje dětský organismus. Dbáme na bezpečnost dětí při aktivitách na sněhu. Děti se také učí starat se o své oblečení – dát si ho sušit, převléci se do suchého prádla. Střídáme kvality klidu a aktivity.

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

Název integrovaného bloku	Království zimy
	<ul style="list-style-type: none"> • chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené • mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- poznat své napsané jméno
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- rozhodovat o svých činnostech

	<ul style="list-style-type: none"> rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
--	---

Název integrovaného bloku	Království zimy
	<ul style="list-style-type: none"> řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ sledovat očima zleva doprava sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či

	<p>neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami • zachovávat správné držení těla • zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) • záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
--	--

Název integrovaného bloku	Království zimy
	<ul style="list-style-type: none"> • zorganizovat hru • zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) • zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, na ledu, ve vodě, v písku) • chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
<p>Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí</p>	<p>kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení • má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije • klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět

	<p>věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
	<p>kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem • řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého • problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost • při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

Název integrovaného bloku	Království zimy
	<ul style="list-style-type: none"> • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti – rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
	<p>komunikativní kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

	<ul style="list-style-type: none"> • v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní – průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
	<p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky • dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost • ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí • spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
<p>Název integrovaného bloku</p>	<p>Království zimy</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout • je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

	<p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat • dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat • uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
--	---

Království zimy	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení 	

Království zimy	vzdělávání	
	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k řešení problémů • komunikační kompetence 	

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět • rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat 	<p>hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.</p>
<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; rozpoznat, co do skupiny nepatří), třídit 	<p>konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci</p>
Království zimy	vzdělávání	

<p>číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p>	<p>předměty minimálně dle jednoho kritéria</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně) 	
<p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené 	<p>hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením</p>
<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomovat si, co je nebezpečné • vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrný, obezřetný, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat) 	<p>příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků</p>
<p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě 	<p>činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí, příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků</p>

Království zimy	vzdělávání	
	<ul style="list-style-type: none"> pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek) 	
<p>naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho 	<p>poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů, artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti - přednes, recitace, dramatizace, zpěv</p>
<p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p>	<ul style="list-style-type: none"> doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech) pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus 	<p>hudební a hudebně pohybové hry a činnosti</p>

ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji,	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s 	manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
--	--	--

Království zimy	vzdělávání	
náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)	<p>výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textílem, modelovací hmotou)</p> <ul style="list-style-type: none"> • kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů • zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly) 	
pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem	<ul style="list-style-type: none"> • pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní 	činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí

	<p>orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek) mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních</p> <ul style="list-style-type: none"> • proměnách 	
--	---	--

Království zimy	vzdělávání	
porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých	<ul style="list-style-type: none"> • porozumět běžným neverbálním projevům emocí a nálad druhých (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost) 	běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole	<ul style="list-style-type: none"> • vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje • běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat 	přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno	<ul style="list-style-type: none"> • spontánně vyprávět zážitky mít přiměřeně • bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a 	společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) komentování zážitků a aktivit
--	---	---

Království zimy	vzdělávání	
	pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí	
poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma	<ul style="list-style-type: none"> • poznat, vymyslet slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma) 	činnosti a příležitosti seznamující děti s hrami se slovy, tvoření jednoduchých synonyma, homonym a antonym
Poznat své napsané jméno	<ul style="list-style-type: none"> • poznat své napsané jméno podepsat se • tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol) 	grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen

poznat některá písmena a číslice, popř. slova	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky, krátká slova.) 	grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)	<ul style="list-style-type: none"> přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje 	hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. aktivity podporující sblížení dětí

Království zimy	vzdělávání	
	obrázek, předvádí taneček, výrobek <ul style="list-style-type: none"> umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.) 	
respektovat předem vyjasněná a pochopená	<ul style="list-style-type: none"> dodržovat společně 	spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel,

pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti	dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti chápat <ul style="list-style-type: none"> • podstatu hry a její pravidla dodržovat • pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat 	soužití ve tříd, různorodé společné hry a skupinové aktivity
rozhodovat o svých činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci 	činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Království zimy	vzdělávání	
	<ul style="list-style-type: none"> • umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit) 	

<p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek uvědomovat si, co je nebezpečné 	<p>příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků a k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí</p>
<p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p>	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit postupovat podle pokynů a instrukcí 	<p>hry a činnosti vedoucí k řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant</p>

Království zimy	vzdělávání	
	<ul style="list-style-type: none"> vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je 	

sledovat očima zleva doprava	<ul style="list-style-type: none"> • sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině • vést čáru zleva doprava, shora dolů 	hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech	<ul style="list-style-type: none"> • vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova rozkládat • slova na slabiky 	artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči	<ul style="list-style-type: none"> • vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu • ovládat sílu a intonaci hlasu 	artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti

Království zimy	vzdělávání	
uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby	<ul style="list-style-type: none"> • znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor 	příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

obrátit o pomoc)	při přecházení, rozumět světelné signalizaci) vědět, jak se vyhnout nebezpečí <ul style="list-style-type: none"> • (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat) 	
uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je	<ul style="list-style-type: none"> • chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené k • mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho) 	hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)	<ul style="list-style-type: none"> • odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné 	činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné příležitosti a hry pro rozvoj vůle,

Království zimy	vzdělávání	
uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je	<ul style="list-style-type: none"> • snažit se uplatnit své přání, obhájit 	činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné příležitosti a hry pro rozvoj vůle,

	<ul style="list-style-type: none"> svůj názor umět kooperovat, dohodnout se s ostatními 	vytrvalosti a sebeovládání
uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)	<ul style="list-style-type: none"> rozlišovat společensky nežádoucí chování vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy 	běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
<p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat (hmatem apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozlišit zvuky a známé melodie rozlišit a napodobit rytmus rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek nalézt cestu v jednoduchém labyrintu složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto) 	smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.

Království zimy	vzdělávání	
<p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vnímat, co si druhý přeje či potřebuje k • mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho) 	<p>hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.</p>
<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit) 	<p>činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení</p>
<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textílem, modelovací hmotou) 	<p>manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, 	
Království zimy	vzdělávání	
	<p>stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů</p> <ul style="list-style-type: none"> • zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly) • pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat klíčku) 	
zachovávat správné držení těla	<ul style="list-style-type: none"> • postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly 	lokomoční pohybové činnosti, zdravotně zaměřené pohybové činnosti
zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. 	hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů

jiných materiálů, z přírodnin aj.)	kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)	a činností apod.)
------------------------------------	---	-------------------

Království zimy	vzdělávání	
záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost	<ul style="list-style-type: none"> • soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat) • nenechat se vyrušit - neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint) 	příležitosti a hry pro rozvoj vůle a vytrvalosti
zorganizovat hru	<ul style="list-style-type: none"> • přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč) 	spontánní hra

<p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení) • mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník samostatně • se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout 	<p>jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí</p>
--	--	--

Království zimy	vzdělávání	
	<p>knoflíky, zipy, zavázat tkaničky</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj 	

<p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat nižší překážky • zvládat různé druhy lezení házet a chytat • míč, užívat různé náčiní, nářadí užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla) přizpůsobit či provést • jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů 	<p>lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)</p>
<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientovat se v okolí, vědět, jak se jde např. do obchodu, do školky... • přiřadit činnosti obvyklé ráno, poledne, večer, dopoledne, odpoledne, dříve, později rozlišovat • roční období i jejich typické znaky 	<p>vycházky do okolí MŠ práce s didaktickými soubory rituál – kalendář počasí činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem pracovní a výtvarné aktivity, pohybové hry, pracovní listy pro předškoláky</p>
<p>Království zimy</p>	<p>vzdělávání</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • orientovat se ve dnech v týdnu, měsících v roce • používat základní prostorové pojmy – 	

	před, za, pod, vedle, dole, mezi vysoko, nízko, na konci, na začátku, vpředu vzadu	
--	---	--

5.1.3 Voňavé jaro

Název integrovaného bloku	Voňavé jaro
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Voňavé jaro</p> <p>Malé děti žijí v obrazném světě tvarů, barev a vůní. Děti jaro vidí, cítí, nemusíme jim dalekosáhle vysvětlovat, co se děje. Necháme jejich obrazotvornost pracovat a posloucháme jejich hodnocení, jak vnímají změny. Připravíme se na konec zimy.</p> <p>Tento čas se dotýká především přírodních jevů a změn v přírodě. <u>První jarní den</u> je důvod k velké oslavě – samo počasí nás vyzývá k procvičování lokomočním a nelokomočním pohybovým činnostem venku na zahradě.</p> <p>Vrcholem jara jsou <u>Velikonoce</u> – připravujeme vajíčka a jiné ozdoby pro zkrášlení školy i domova, učíme se koledovat, vnímáme tradice. Velikonoční svátky v lidových zvycích symbolizují smrt a zmrtvýchvstání Krista. Prostřednictvím velikonočních říkadel a prožívání lidových zvyků se můžeme s dětmi uvést do této velikonoční nálady. Motiv překonání smrti můžeme vidět v jarním oživení přírody, ale symbolizuje i vývoj člověka a celého lidstva. V této době prožíváme s dětmi radost z odcházející zimy a příchodu jara. Čeká nás výlet do Čechovy stodoly, kde se seznámíme s tradicí Velikonoc a jarních zvyků.</p>

Název integrovaného bloku	Voňavé jaro
	<p>Zaznamenáváme počasí, učíme se používat a číst jednoduché symboly. S jarním počasím přichází období <u>rození mláďátek v lese i na dvorku</u>. Snažíme se posilovat vědomí sounáležitost se světem a živou přírodou. Těšíme z jara, sluníčka přibývá a my už potřebujeme nabrat novou sílu, zdravotně zaměřené činnosti nám pomáhají překlenout období předjaří.</p> <p>V tomto období se ještě více ponoříme do barevného veselí. Bílou zimu vystřídala velikonoční červená a</p>

	<p>zelená a nyní se přidávají valéry modré oblohy, růžové kvítky jabloní a broskvoní a zlatožluté sluneční paprsky. Na pozadí této barevné palety sledujeme <u>řád přírody a její rytmus</u>, který provází lidstvo od nepaměti. Dětskou duši uspokojuje vnitřní režim a přírodní cykly přijímají zcela přirozeně a automaticky se s ním sžívají. Vnímání všemi smysly je živá voda pro lidské tělo i duši. Pozorujeme přírodu, nasáváme jarní vzduch a vůně, učíme se nové básničky, písničky a tanečky, hladíme kočičky a sázíme semínka do vlahé hlíny, posloucháme ptačí trylkování...</p> <p><u>Cyklus růstu a zrání rostliny</u> je i odrazem vývoje člověka. Nejprve člověk přijímá, nasává, vzdělává se. V druhé polovině by měl z toho, co přijal a v sobě rozvinul, vydávat. Život tedy odpovídá jednomu ročnímu cyklu: <u>jaro</u> – jako čerstvost, masivní růst a rozvoj, <u>léto</u> – jako rozkvět a dosahování zralosti, podzim – jako vydávání plodů a <u>zima</u> – jako ztišení a zvnitřnění.</p> <p>Moje <u>maminka má svátek</u>. V tomto období budeme společně s dětmi hledat nejvhodnější způsob, jak vyjádřit své city k mamince. Naučíme se básničky, písničky a vyrobíme s dětmi dárek pro maminky. Cit k nejbližšímu člověku se dá vyjádřit různými způsoby, jak je komu příjemnější a přirozenější. Emoční projevy jsou podstatnou součástí každé osobnosti člověka. Posilujeme přirozené city.</p> <p>Také si budeme povídat o staročeských Májích a jejich tradici. S dětmi nacvičíme tanečky a společně se přidáme do májového průvodu obcí.</p> <p>Země jako součást vesmíru (daleký svět vesmíru, Slunce, Měsíc, hvězdy a ostatní planety, proč se střídá den a noc – seznamování s časovými vztahy). Už ve školce se snažíme získat, co nejvíce informací k tomuto tématu. Prostřednictvím literatury, vyprávění, pohádek a pomůcek si budujeme základní povědomí o fungování Vesmíru. Jak Měsíc ovlivňuje náš život, jeho vztah k planetě Zemi, ostatní planety sluneční soustavy...to vše nás zajímá.</p> <p>Stejně tak, jak se probouzí jaro ze spánku, probouzí se i ruch ve vesnici či městě, kde žijeme. Budeme pozorovat krásy obce a její památky, současně i ruch na ulicích a silnicích, rozdíly mezi chodníkem, silnicí, cyklostezkou; křižovatky, přechod pro chodce, upevňování pojmů vpravo, vlevo, nad, před, za, první, poslední; seznámení s mapou – co to je, k čemu slouží.</p> <p>Na počátku léta bývá zvykem provádět <u>symbolické čištění studánek a pramenů</u>. S dětmi oživíme tento starý zvyk a vyčistíme část obecního potoka, který je zanesen spadaným listím a větvemi. Děti si prožijí radost</p>
--	---

Název integrovaného bloku	Voňavé jaro
---------------------------	-------------

z pomoci přírodě. Voda je branou, kterou cosi proudí z nitra ven. Každý vodní tok vybízí k otázkám, jak funguje koloběh vody na Zemi. Učíme se chápat, že vše má svůj řád a vývoj.

- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

Název integrovaného bloku	Voňavé jaro
	<ul style="list-style-type: none">• rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci• rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně• těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním• učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)• uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou• vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)• vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (řici, co bylo zajímavé, co je zaujalo)• vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení• vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)• vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách• vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)• vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)• vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

	<ul style="list-style-type: none"> zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
<p>Název integrovaného bloku</p>	<p style="text-align: center;">Voňavé jaro</p>
	<ul style="list-style-type: none"> zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
<p>Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> kompetence k učení: soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

	<ul style="list-style-type: none"> • učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům • odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých – pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
	kompetence k řešení problémů:

Název integrovaného bloku	Voňavé jaro
	<ul style="list-style-type: none"> • všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem • řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého • problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost • při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti – rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
	<ul style="list-style-type: none"> • komunikativní kompetence: • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní – průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
--	--

Název integrovaného bloku	Voňavé jaro
	<p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky • dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost • ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí • spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim • při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout • je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a

	<p>ubližování</p> <p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat • dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
Název integrovaného bloku	Voňavé jaro
	<ul style="list-style-type: none"> • spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat • uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Voňavé jaro	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikační kompetence 	

	<ul style="list-style-type: none"> • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.	<ul style="list-style-type: none"> • bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu) 	hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého, sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či 	smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Voňavé jaro	vzdělávání	
	narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu) <ul style="list-style-type: none"> • všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny • zvládat drobné úklidové práce • nakládat vhodným 	

	způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.	
domluvit se slovy i gesty, improvizovat	<ul style="list-style-type: none"> • dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta), udržet oční kontakt • reagovat správně na neverbální podněty, sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu vyslechnutý • příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, 	vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo, komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv, samostatný slovní projev na určité téma

Voňavé jaro	vzdělávání	
	jak by mohl příběh pokračovat	
koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou	<ul style="list-style-type: none"> • pohybovat se rytmicky • dodržet rytmus, doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických 	hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

	činnostech)	
mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte	<ul style="list-style-type: none"> orientovat se ve školním prostředí vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště) 	aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu) 	smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu

Voňavé jaro	vzdělávání	
orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)	<ul style="list-style-type: none"> orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí 	přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
osvojit si elementární poznatky o okolním	<ul style="list-style-type: none"> mít poznatky z 	praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními

<p>prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>	<p>nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)</p>	<p>i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami) využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte</p>
<p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mít přiměřeně bohatou slovní zásobu • dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči používat větší množství slovních obrátů správně určovat a • pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí 	<p>společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)</p>

Voňavé jaro	vzdělávání	
--------------------	-------------------	--

<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • všimát si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o • rostliny zvládat • drobné úklidové práce nakládat vhodným způsobem s odpady • chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod. 	<p>ekologicky motivované herní aktivity (eko hry), pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, potůček apod.)</p>
<p>porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevat, poznávat a učit se chápat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek) 	<p>dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)</p>
<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně • proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a 	<p>přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě, chápat, že se vše vyvíjí a proměňuje</p>

Voňavé jaro	vzdělávání	
	<p>přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat</p> <ul style="list-style-type: none"> • ctít oslavy narozenin, svátků, slavností 	
<p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela) znát • některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích 	<p>činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.) činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky...)</p>
<p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese • projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým 	<p>aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími...) hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého</p>
<p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla, 	<p>řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant konkrétní operace – velikost, hmotnost, ...</p>

	např. od nejmenšího k největšímu;	
Voňavé jaro	vzdělávání	
	<ul style="list-style-type: none"> • poznat, co do skupiny nepatří, • třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) • rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný) • rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký) 	
respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti	<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v 	spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě

	mateřské škole a na veřejnosti	
rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky,	<ul style="list-style-type: none"> rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a 	rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení) pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním

Voňavé jaro	vzdělávání	
označení nebezpečí apod.) a porozumět významu i jejich komunikativní funkci	<p>jeji h</p> <p>značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)</p> <ul style="list-style-type: none"> pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku) znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.) 	prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)
rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a	<ul style="list-style-type: none"> chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé 	smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

škod, upozornit na ně	<ul style="list-style-type: none"> tvory spoluvytvářet pohodu prostředí, být citlivý k přírodě 	
těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním	<ul style="list-style-type: none"> přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje 	komentování zážitků a aktivit, aktivity vedoucí k výtvarnému vyprávění, komentování obrázků apod., pomocí hudby, hudebně pohybové a dramatické improvizace se těšit z příjemných zážitků z činností

Voňavé jaro	vzdělávání	
	obrázek, předvádí taneček, výrobek) <ul style="list-style-type: none"> vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.) 	

<p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p>	<ul style="list-style-type: none"> většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa 	<p>přednes, recitace, dramatizace, zpěv, samostatný slovní projev na určité téma</p>
<p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či</p>	<ul style="list-style-type: none"> obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také 	<p>prosociální hry a činnosti, kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách</p>

Voňavé jaro	vzdělávání	
<p>názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>	<p>názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení</p>	
<p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>	<ul style="list-style-type: none"> dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu - řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý 	<p>rozhovory, individuální a skupinová konverzace</p>

	<p>dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah) dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku umět komentovat zážitky a aktivity,</p> <ul style="list-style-type: none"> • posuzovat slyšené • 	
<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební) • vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo 	<p>setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním v mateřské škole i mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě</p>

Voňavé jaro	vzdělávání	
	<p>zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</p>	
<p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • projevovat zájem o nové věci, dotazovat 	<p>hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem myšlení a paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)</p>

	se při neporozumění, zkoušet, experimentovat	
vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)	<ul style="list-style-type: none"> • mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události) mít • poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů), o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách) 	aktivity vedoucí k poznatkům o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách	<ul style="list-style-type: none"> • používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, 	vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo, samostatný slovní projev na určité téma

Voňavé jaro	vzdělávání	
	událost, vyjádřit svoje	

	pocity, prožitky	
vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)	<ul style="list-style-type: none"> vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností 	přípravy a realizace společných zábav a slavností (slavností v rámci zvyků a tradic), hry a činnosti vedoucí k zvládnutí hudebních a instrumentálních dovedností
vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)	<ul style="list-style-type: none"> vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení, obracet se na dospělého o pomoc, radu atd. 	běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení	<ul style="list-style-type: none"> přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost, udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech 	hry a činnosti podporující záměrné učení
zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami	<ul style="list-style-type: none"> zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, 	manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním

Voňavé jaro	vzdělávání	
	<p>štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textílem, modelovací hmotou)</p> <ul style="list-style-type: none"> • kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů • zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly) 	
<p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů) 	<p>různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem</p>
<p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odhalit podstatné a nepodstatné znaky, 	<p>záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť,</p>

vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy	charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat rozlišit známé chutě a	vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
--	--	--

Voňavé jaro	vzdělávání	
předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)	<p>vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost 	
zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)	<ul style="list-style-type: none"> chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě) znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci) 	příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků, příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů
zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní	<ul style="list-style-type: none"> postarat se o své osobní věci, o hračky 	jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí

návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)	a pomůcky udržovat • pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce	
chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi)	• chápat pojmy nahoře dole, níže-výše,	Činnosti, při nichž dítě ukazuje-v prostoru, na vycházce, na vlastním těle, následně pak v rovině (pracovní listy), práce s obrázky, řazení dvou obrázků -
Voňavé jaro	vzdělávání	

<p>apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>	<p>vpředu-vzadu, daleko blízko, používat tyto pojmy ve spontánní řeči</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhadnout vzdálenost, pochopit perspektivu v souvislosti daleko blízko rozlišovat dříve, • později řadit obrázky podle • časové či dějové posloupnosti rozlišovat pojmy • nejdříve, před tím, nyní, potom přiřadit činnosti • obvyklé pro roční období orientovat se ve dnech v týdnu • chápat pojmy včera, dnes a zítra • 	<p>první a poslední z řady, řazení více obrázků dle časového sledu, rituál – kalendář počasí, činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, rozhovor s cílem zjistit, zda dítě tyto pojmy chápe</p>
---	---	--

5.1.4 Cestujeme za létem

Název integrovaného bloku	Cestujeme za létem
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

Název integrovaného bloku	Cestujeme za létem
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Cestujeme za létem</p> <p>Vysvětlíme si, co znamená <u>Mezinárodní den dětí</u>, rozličnost lidských ras a národů. Připomeneme si, jak je svět uspořádaný, jak je mnohočetný a veliký. Uvědomíme si, v čem se lidé odlišují a co mají všichni společného. Učíme děti, aby si vážily nejen samy sebe, ale i druhých, kteří nemusí být stejní jako oni. Každý má své místo na tomto světě.</p> <p>Svatojánská noc je vlastně takovým pokračováním oslav Letního slunovratu, kdy se vítá léto a teplé, úrodné období, zkrátila se noc a prodloužil den... A právě k tomu svátku volně navazuje SVATOJÁNSKÁ NOC. Je to magická a kouzelná noc z 23. na 24. června – jejíž tradice sahají do dalekého starověku, keltské historie a po nich to převzali i Slované. Otevírá se země a skály, aby nám nechaly nahlédnout do truhly svých skrytých pokladů. Po léta se říkalo, že člověk s dobrým srdcem směl odnést tolik, kolik sám holýma rukama unesl.... Zlého člověka skála uzavřela na další rok nebo navždy. Rostliny a bylinky dnes mají dvakrát silnější moc a nasbírané kolem půlnoci pak nemocným činí zázraky...Poklady nejsou jen to, co se třpytí. Slovo POKLAD není jen stříbrný peníz a drahé kamení. Poklad je láska, srdce a zdraví.</p> <p>Těšíme se: čekají nás prázdniny a musíme se rozloučit s kamarády, kteří odcházejí do škol, říci si „ahoj“ před prázdninami. Proběhne <u>pasování na školáka</u>, velká slavnost pro děti i jejich rodiče. Je to den plný veselí a dáreků, ale i smutku nad nadcházející ztrátou kamaráda. Děti si uvědomují pocit rozloučení a podstatu lidských vztahů: potkávání se a rozloučení.</p> <p>Na konci školního roku <u>plánujeme s dětmi celodenní výlet</u>. Vybereme si něco zajímavého a přínosného, aby to obohatilo naše poznání a vědomosti o životě lidí, zvířat atd. (Výlet na statek, farmu, do ZOO či jen pěší procházka do okrajové části našeho města). Vhodnou motivací u dětí podporujeme pocit těšení se a plánování na to, co nás čeká. Poučíme děti přijatelným způsobem o možném nebezpečí, které nám může znepříjemnit výlet i čeho se vyvarovat o prázdninách. Některé děti mají vlastní zkušenosti, a tak vyprávějí své zážitky.</p> <ul style="list-style-type: none">• formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat• chápat slovní vtip a humor• nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným• odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná• ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s

	jednoduchými hudebními nástroji apod.)
Název integrovaného bloku	Cestujeme za létem
	<ul style="list-style-type: none">• porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)• postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí• prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)• respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti• uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)• ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování• zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.• zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)• zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)• zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)• zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)• chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok),

	orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
Výchovné a vzdělávací strategie:	kompetence k učení: <ul style="list-style-type: none"> soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

Název integrovaného bloku	Cestujeme za létem
společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí	<ul style="list-style-type: none"> získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých – pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
	kompetence k řešení problémů: <ul style="list-style-type: none"> všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti – rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která nefunkční

	<p>nejsou; dokáže mezi nimi volit</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit • nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
	<p>komunikativní kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Název integrovaného bloku	Cestujeme za létem
	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci • v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní – průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
	<p>sociální a personální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej • uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky • dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost • ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

	<ul style="list-style-type: none"> • spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim • při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout • je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování <p>činnostní a občanské kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat • dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
<p>Název integrovaného bloku</p>	<p style="text-align: center;">Cestujeme za létem</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění • chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat • uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

	<ul style="list-style-type: none"> • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
--	---

Cestujeme za létem	vzdělávání	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • kompetence k učení • kompetence k řešení problémů • komunikativní kompetence • sociální a personální kompetence • činnostní a občanské kompetence 	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat	<ul style="list-style-type: none"> • sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu 	komentování zážitků a aktivit, vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo

Cestujeme za létem	vzdělávání	
	<ul style="list-style-type: none"> • vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat 	
chápat slovní vtíp a humor	<ul style="list-style-type: none"> • chápat jednoduché hádanky a vtípy, sledovat a zachytit hlavní myšlenku 	prohlížení a „čtení“ knížek, samostatný slovní projev
nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným	<ul style="list-style-type: none"> • vymýšlet nová řešení nebo alternativní k 	spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant

	<ul style="list-style-type: none"> • běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je • jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí 	
odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná	<ul style="list-style-type: none"> • nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout umět si ve styku s dětmi říct, co se mi líbí nebo nelíbí 	běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Cestujeme za létem	vzdělávání	
---------------------------	-------------------	--

<p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat klíčku) zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textílem, modelovací hmotou) • kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů • zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly) 	<p>manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním</p>
---	---	---

<p>Cestujeme za létem</p>	<p>vzdělávání</p>	
----------------------------------	--------------------------	--

<p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu • vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat používat • jednoduchá souvětí 	<p>poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů; vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým</p>
<p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nechat se získat pro záměrné učení • odlišit hru od systematické povinnosti přijmout • povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit • přijímat pokyny, plnit činnosti podle instrukcí respektovat • a přijímat přirozenou autoritu dospělých 	<p>činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)</p>
<p>prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky 	<p>běžné verbální i neverbální komunikační aktivity, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy</p>

Cestujeme za létem	vzdělávání	
svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)	jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.) <ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese 	
respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti	<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti chápat • podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat 	spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě, různorodé společné hry a skupinové aktivity
uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom,	<ul style="list-style-type: none"> • chovat se přiměřeně a bezpečně ve 	příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků příležitosti a činnosti směřující k

jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)	známém prostředí (např. ve školním	prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi)
--	------------------------------------	--

Cestujeme za létem	vzdělávání	
	<p>prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)</p> <ul style="list-style-type: none"> • znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, • rozumět světelné signalizaci) vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat) 	
ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování	<ul style="list-style-type: none"> • reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresí, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit) umět se přizpůsobit změnám • přiměřeně reagovat ve známých situacích, 	příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

	umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese	
zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.	<ul style="list-style-type: none"> zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, 	hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními

Cestujeme za létem	vzdělávání	
	hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby, umět požádat a poděkovat	činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)	<ul style="list-style-type: none"> zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů) 	aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)	<ul style="list-style-type: none"> umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako 	estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)

	výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)	
zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o	<ul style="list-style-type: none"> pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony 	pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.

Cestujeme za létem	vzdělávání	
sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)	(např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník) <ul style="list-style-type: none"> • samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky • samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek 	

	<ul style="list-style-type: none">• postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce	
zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)	<ul style="list-style-type: none">• zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí, užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)	lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)

Cestujeme za létem	vzdělávání	
<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahore, uprostred, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>	<p>ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA NA STATKU, školská právnická osoba, Na Návsi 5, 252 19 Drahelčice <small>ICO: 10966331, ID datové schránky f7kdpf, tel. +420 702 128 359, e-mail: reditelka@msdrahelcice.cz</small></p> <ul style="list-style-type: none"> • chápat dvě kritéria prostorových vztahů př. vpravo nahore, pojmy především, pozíti opakovat • základní prostorové pojmy – před, za, pod, vedle, dole, mezi vysoko, nízko, na konci, na začátku, vpředu vzadu 	<p>umístování předmětu na formát papíru rozdělený na čtyři díly (dle slovní instrukce), pracovní listy, rituál – kalendář počasí, činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, hry a praktické činnosti procvičující orientaci v prostoru přirozené situace, v nich dítě tyto pojmy užívá, motivovaná manipulace s předměty, hračkami či materiálem</p>

5.2 Popis zpracování třídních vzdělávacích programů

Učitelky si na každé třídě vytvářejí svůj vlastní TVP " šitý dětem na míru", kde se jednotlivé oblasti vzdělávání rozlišují na základě vztahů, které si dítě postupně vytváří k sobě samému, druhým lidem i okolnímu světu, respektive na základě přirozených interakcí, do kterých dítě v rámci těchto vztahů vstupuje, v nichž žije, rozvíjí se a vyrůstá, učí se a taky vzdělává.

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

Tyto oblasti vzdělávání jsou činně propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek, v životní skutečnosti nedělitelný. Obsah jednotlivých oblastí předškolního vzdělávání v rámci programů se stejně jako v životě prolíná, prostupuje, vzájemně se podmiňuje, dílčí cíle i dosahované kompetence dítěte na sebe navazují a vzájemně se doplňují, na některých místech pak i částečně překrývají. V rámci různých oblastí se tak přirozeně mohou i opakovat.

Osnova TVP

- Charakteristika třídy (co je pro naši třídu typické, režim, rituály, spolupráce rodiny a školy)
- Denní řád aneb jak to u nás chodí
- Společná pravidla třídy
- Portfolia dětí
- Co nás čeká
- Cíle naší třídy, na co se zaměříme
- Roční plán, integrované bloky, tematické celky s činnostní nabídkou
- Evaluace integrovaného bloku, tematického celku

6 Dílčí projekty a programy

Hlavní metodou a formou, jak děti přivést k cílům, jež jsme si stanovili a jak vtáhnou i rodiče do dění školy jsou společné slavnosti a akce, které jsou nedílnou součástí jednotlivých třídních programů, ubírají se k ročnímu období a křesťanským svátkům.

Drakiáda

- projektový týden, kdy si děti vyrobily vlastního draka a v závěru týdne jej půjdeme pouštět na fotbalové hřiště

Halloween

-děti společnými silami vydlabou dýně a do školky přijdou v tematické masce

Mikulášská nadílka

- ve spolupráci s obcí Drahelčice

Vánoční jarmark

-akce, kde je možné zakoupit za symbolickou cenu výrobky dětí a Vánoční zboží, cukrovinky a občerstvení

Rozsvícení vánočního stromu

-vystoupení dětí na akci ve spolupráci s obcí Drahelčice

Vánoční besídka

-Děti si nacvičí pásmo koled, básniček a písniček a vše předvedou rodičům na besídce

Karneval ve školce

-děti si užijí dopoledne plné zábavy ve své oblíbené masce

Velikonoční tvoření - Jarní trhy

- vajíčka-symbol nově se rodícího života

- zajíc-symbol altruismu a překonávání svých vlastních potřeb, pletení pomlázek, sázení semínka a vlastní rostliny/bylinky

Hravé odpoledne pro nové děti, které půjdou k zápisu do MŠ

Den otevřených dveří

Pasování školáků

- loučení se s dětmi, které jdou po prázdninách do základní školy

Narozeninová slavnost

Oslava narozenin je v naší mateřské škole vnímána jako významná událost. Každé dítě – oslavenec má možnost jednou v roce oslavit svůj narozeninový den společně s ostatními dětmi a učitelkou. Všechno dění v tento den směřuje k oslavenci. Dítě prožívá svůj významný den v okruhu svých kamarádů.

Sledujeme dle RVP PV tradičně předávané hodnoty, jako jsou úcta k druhému člověku, ohleduplnost, zodpovědnost, solidarita, naslouchání nebo sebevýchova, partnerství spolupráce a z toho plynoucí svobodné jednání člověka.

Jednotlivé třídní vzdělávací programy mají ke zvoleným konkrétním tématům v integrovaných blocích uveden časový plán, vlastní konkrétní obsah činností s očekávanými výstupy a vlastní dílčí vzdělávací cíle k dosažení kompetencí dětí na konci zvolené činnosti. TVP respektuje věk dětí.

Tematické bloky jdou napříč všemi oblastmi vzdělávání.

Rituály:

- na přivítání dne v ranním komunitním kruhu
- kalendář počasí
- narozeninový den

Komunitní kruh: hovoříme s dětmi o jejich pocitech, přáních, zážitcích, co prožily-sebepoznání

Pečení zvykového pečiva: např. jablka v županu, martinské rohlíčky, štrúdl, chléb

Pranostiky: v rámci témat jsou s nimi děti seznamovány v průběhu celého roku

Hry: tvořivé, námětové, dramatizující, konstruktivní, pohybové, didaktické, smyslové.

Tvořivě dramatické činnosti dramatické scénky a etudy, hra v rolích, pantomima, improvizace, zástupová řeč, sociogramy, pohybové etudy, hry na objevování sebe sama, druhých, objevování v prostoru, vymýšlení příběhů, navazování zrakového kontaktu, hry se zástupnými rekvizitami, cvičení sociální citlivosti

Hudební činnosti

pěvecké, hudebně-pohybové, poslechové, instrumentální, hra na tělo, na ozvěnu, dechová cvičení, hudební hádanky, rytmizační a sluchová cvičení, tanec, hry se zpěvem **Výtvarné činnosti**

kresba různými materiály na různé podklady, malba prsty, štětcem, zapouštění barev, netradiční výtvarné techniky, (koláže, frotáže, muchláže, niťová technika ad.), otiskování listů, otiskování rukou, nohou, práce s netradičními materiály, grafomotorická cvičení **Pracovní činnosti**

modelování (vosk, modelína, hlína), skládání papíru, stříhání, mačkání, lepení, plošné tvoření a konstruování z přírodnin a přírodních materiálů, tvoření z včelího vosku (odlévání svíček) atd.

Pohybové aktivity

cvičení zahrnující lokomoční pohyby, přirozená cvičení, běh, chůze, poskoky, lezení, házení, zdravotní cvičení, akrobatické, cvik a relaxace, cvičení s pomůckami-míči, obručemi, padákem,

plyšáky, kaštánky, kostkami, pohybové hry, jógové cviky, plavecký kurz (10 lekcí), cvičení v místní tělocvičně **Kognitivní činnosti**

kladení otázek a hledání odpovědí, diskuze nad problémem, samostatné objevování, hry na rozvoj orientace v rovině i prostoru (cesty a labyrinty), hry na procvičení uspořádávání, třídění a přiřazování dle dané kategorie poznávání, procvičování číselné řady, množstevních pojmů (více, méně, stejně), atd.

Smyslové hry a prstové hry

Hry zaměřené na rozvíjení zapamatování, pozornosti, představivosti a fantazie

Experimentální činnosti – praktická zkoumání

Jazykové hříčky a artikulační cvičení

Pěstitecké činnosti a aktivity – rychlení semínek, sázení a přesazování, sběr přírodnin, uhrabávání listů

Při volbě a výběru každého tématu dbáme na to, aby téma vycházelo ze zájmů a potřeb dětí, aby jim bylo obsahově blízké a mělo spojitost se skutečným životem, reálnými situacemi.

Motivační texty pohádky, básně, hádanky, říkadlo...pomáhají zachování kontinuity tématu , kontinuitu jednotlivých činností udržuje nejen motivační text, z něhož činnosti vycházejí a na něž navazují, ale přispívá k ní i skutečnost, že výsledky výtvarných činností, pracovních...tedy výsledky práce dětí, využíváme dále:

Příklad činnosti: Děti si z ořechových skořápek malbou vytvoří „berušky“, ty pak mohou hledat v prostoru třídy, poznávat je hmatem mezi jinými předměty, zpívat si s nimi a tancovat atd. Z knížek vztahujících se k tématu, čteme dětem před odpoledním odpočinkem, v průběhu celého roku.

7 Systém evaluace

7.1 Oblasti autoevaluace

Smyslem evaluace je zlepšovat naší práci, odstraňovat nežádoucí návyky a neefektivní způsob práce.

Při evaluaci si stanovujeme:

- předmět evaluace (na které jevy se zaměříme) =CO
- metody a techniky evaluace (formy, způsob vyhodnocení) = JAK
- časový plán (termíny, frekvence hodnocení) = KDY

OBLASTI EVALUACE (metody, techniky, časový plán, odpovědnost)

1. Na úrovni jednotlivců

a) Záznamy o dětech

Pedagog sleduje rozvoj a osobní vzdělávací pokroky u každého dítěte. Důležité informace vyhodnocuje a dokumentuje. Tyto záznamy jsou zcela důvěrné a přístupné pouze pedagogům MŠ a na požádání i rodičům

- individuální záznam o dítěti – zápis 2x (listopad, duben-květen)
- důležitá pozorování, postřehy – kdykoli, průběžně (záznamový list v portfoliu dítěte) -
portfolia – průběžně zařazovány práce dětí (kresba, malba, listy s
grafomotorickými cviky, foto výtvorů, staveb).
- individuální plán – pro děti s odloženou školní docházkou, děti nadané, děti se
speciálními vzdělávacími potřebami. Vypracování IVP v říjnu, pokud to školské
poradenské zařízení doporučilo.
- plán pedagogické podpory – pro děti s podpůrným opatřením 1.stupně. Škola
vyhodnocuje nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrného opatření
prostředky: hra, pozorování, rozhovory, výtvořování dětí, rozhovory s rodiči **provádí třídní učitelky**

b) Sebehodnocení

Učitelka sleduje výsledky své práce, pravdivě hodnotí do formuláře k sebehodnocení pracovníka, hodnocení DVPP a samostudia prostředky: pozorování, rozhovor, hospitace Provádí každá učitelka průběžně.

2. Na úrovni TVP

a) **Hodnocení tematických částí** podle pozorování a průběžných poznámek – co se povedlo, co se nepodařilo, učitelky společně vyvodí závěry pro další práci (prostředky: hra, pozorování, rozhovory, výtvořování dětí)

Provádí obě třídní učitelky do záznamového archu 1x za měsíc.

b) Společná hodnocení s dětmi prostřednictvím rozhovoru, diskuze, vyprávění či kresbou dojmů se společně snažíme hodnotit, jak na nás činnost působí, co se podařilo, kdo nás překvapil, hodnotíme statečnost, odvahu i konkrétní situace. Shrnujeme, co jsme se dozvěděli a co bychom ještě chtěli vědět. Vzpomínáme, co jsme dělali včera, co se nám líbilo, co bychom si chtěli zopakovat.

Provádí třídní učitelky s dětmi průběžně

c) Hodnocení tematických celků

- podařilo se dosáhnout daných cílů?
- které tematické části děti zaujaly a které ne?
- podílely se děti na tvorbě tematických částí? (neplánovaně, využití situace)
- jaká byla tvořivost, aktivita dětí
- zapojily se do činností všechny děti (aktivně, pasivně, individuální přístup) -co činnosti dětem daly, co se naučily? (prožitek, zkušenost, dovednost...) -zapojili se rodiče?

Prostředky: zápis do záznamového archu – pozorování, rozhovory, činnosti, hra.

Provádí třídní učitelky na konci tematických celků 1x za 3 měsíce do záznamového archu.

Hodnocení tematických celků a předání zkušeností a poznatků provádí všechny učitelky na poradách.

d) Hodnocení třídního vzdělávacího programu

- charakteristika třídy
- pravidla třídy, režim třídy, denní rytmus a řád
- podařilo se dosáhnout daných záměrů
- plnění očekávaných kompetencí
- jak se dařila a co nám přinesla evaluační činnost
- jaká byla spolupráce s rodiči
- jaká je vzájemná spolupráce a domluva učitelek na třídě
- náměty a připomínky pro další činnost

Prostředky: hra, pozorování, rozhovory, hospitace, evaluační záznamy, diskuze.

Provádí všechny učitelky písemně do záznamového archu na konci tematického celku a slovně na pedagogické poradě.

3. Na úrovni ŠVP

a) Kontrolní a hospitační činnosti

Provádí ředitelka školy

b) Hodnocení tematických bloků -podařilo se dosáhnout daných cílů? -jaká byla tvořivost a co činnosti dětem daly -jaká je spolupráce rodičů?

Prostředky: evaluační záznamy, pozorování, rozhovory, diskuze.

Provádí všechny učitelky na konci tematických bloků a shrnují poznatky, zkušenosti z evaluace tematických celků.

c) Hodnocení školního vzdělávacího programu

I. **Cíle a záměry ŠVP** – naplňování

II. **Podmínky** – jak kvalitně se nám je podařilo nastavit, tak kvalitní a efektivní bylo vzdělání dětí.

III. **Procesy** – zahrnují - práci pedagogů a jejich odborné dovednosti

- styl pedagogů a klima školy
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (integrované bloky)
- IV. **Výsledky** – sebehodnocení
- hodnocení jednotlivých dětí
- hodnocení tříd
- hodnocení roku
- úroveň výsledků vzdělávání + opatření

Pomocí otázek a odpovědí porovnáváme skutečný stav se záměry a obsahem programu.
Provádí všechny učitelky průběžně na pedagogické poradě a na konci školního roku.

Kontrolní činnost provozních zaměstnanců je zaměřena zejména na:

- Respektování platných příkazů a pokynů ředitelky – průběžně.
- Dodržování náplně práce – průběžně
- Kontrolu úklidu a hygieny budovy za účasti provozních pracovníků – 3 x ročně
- Efektivní využívání pracovní doby – průběžně
- Dodržování pravidel a zásad BOZP – průběžně

Kontrolní činnost zaměstnanců ve školní kuchyni spočívá zejména ve sledování:

- Respektování příkazů a pokynů ředitele – průběžně.
- Dodržování hygienických a stravovacích norem, technologických postupů – průběžně.
- Dodržování pravidel a zásad BOZP a PO
- Efektivní využívání pracovní doby – průběžně.
- Rozvržení jídelníčku ve vztahu k principům zdravé výživy – 1 x týdně

7.2 Použitá literatura

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání od 1. září 2021, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 27.8.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/opatreni-ministra-zmena-rvppv-2021>

Školský zákon, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 24.8.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon>.

Manuály a metodika pro tvorbu ŠVP, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 24.8.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/manualy-ametodika-pro-tvorbu-svp>

ŠTOČEK, Milan. *Rukověť ředitelky mateřské školy: (verze 1.2005)*. Nový Bydžov: aTre, 2005.

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Maslowova pyramida [online]. c2021 [citováno 24. 8. 2021].

Dostupný z WWW:

<https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Maslowova_pyramida&oldid=20528514>

14/2005 Sb. Vyhláška o předškolním vzdělávání. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 21.8.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-14>

27/2016 Sb. Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 21.8.2021]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-27>